

برگزیدگان

کتاب سال دانشجویی برگزیدگان خود را شناخت

۱۶

حرکتی رو به اوج

بررسی ده دوره کتاب سال دانشجویی

مؤلف: در مجموع در طی ۱۰ دوره برگزار شده کتاب سال دانشجویی (از سال ۱۳۷۳ تا ۸۲) ۳۳۰ عنوان کتاب در این جشنواره مورد نظارت و داوری قرار گرفته که از بین این آثار، ۲۳ اثر برگزیده و از صاحب آثار تقدیر شده است. آمارها نمایانگر آن است که در طی ۱۰ سال گذشته همواره تألیف، بیشترین عنوان را به خود اختصاص داده است به گونه‌ای که در هر سال نسبت تألیف به ترجمه نیز افزایش یافته است. به طور مثال در سال ششم ۵۵ ترجمه و در سال نهم ۹۱ ترجمه تألیف وجود داشته است. به لحاظ جنسیت نیز تفاوت بسیار است؛ بر اساس این آمار درصد شرکت کنندگان مؤلف و مترجم زن نسبت به مردها در حدود ۲۵ به ۷۵ است و این درصد طی ۱۰ دوره گذشته حفظ شده و تغییر چشمگیری در آن ایجاد نشده است. درباره مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری نیز درصدها به همین شکل است. پهنی در طول این ۱۰ سال تقریباً نیمی از آثار مربوط به مقطع دکتری است و مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد درصدهای نسبتاً یکسانی را دارا هستند. همان‌طور که در آغاز مطلب اشاره کردیم بررسی‌های آماری ۱۰ دوره کتاب سال دانشجویی نشان می‌دهد این جشنواره در تحقق بعضی از اهداف خود چون ایجاد شور و نشاط علمی تحقیقی بین دانشجویان و هیبت و انتشار آفرینش‌های خود موفق بوده است.

۵

با محمد سلگی، مسئول روز کتاب و دانشجو و دکتر همدانی، دبیر کتاب سال دانشجویی

تبلیغ و ترویج کتاب در سطح دانشگاهها

شماره ۱۰
شماره ۲۲
شماره ۵۴
شماره ۱۰۰

ISSN: 1029-3345
www.ketabeha.ir

برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های هر روز هفته کتاب به یک نهاد یا سازمان سپرده شده است. متولی امروز، سوم آذرماه که روز کتاب و دانشجو نامیده شده، جهاد دانشگاهی است. در ساختار درونی جهاد دانشگاهی هم که پیش می‌رود به معاونت فرهنگی و انتشارات این سازمان می‌رسیم. با محمد سلگی، مدیر انتشارات جهاد دانشگاهی و مسئول روز کتاب و دانشجو دکتر احمد همدانی، دبیر کتاب سال دانشجویی که پیش از هر کس دیگر از مشکلات، پیشرفت‌ها و جزئیات کتاب سال دانشجویی اطلاع دارد در مورد چگونگی شکل گیری، اهداف و برنامه‌های دیرینه کتاب سال دانشجویی گفت و گو کردیم.

گزارشی از وضعیت کتابداران دانشگاهی

کتابداران متخصص، جذب کتابخانه دانشگاه‌ها می‌شوند؟

در هیچ جای دنیا نمی‌توان دانشگاهی یافت که بدون کتابخانه باشد و قدر مسلم آن است که کتابخانه‌ای آن هم دانشگاهی نمی‌توان پیدا کرد که بدون کتابدار نباشد. کتابداران دانشگاهی پیش از هر کتابدار کتابخانه‌ای نیازمند برخورداری از سطح معلومات علمی و فنی مرتبط با حوزه خویش‌اند و از دیگر سو توجه به نحوه انتخاب و وضعیت حرفه‌ای و رفاهی آنها نیز ضروری انگار تا پذیر است. این گزارش به بررسی نحوه انتخاب و وضعیت حرفه‌ای و رفاهی کتابداران در چند دانشگاه معتبر کشور می‌پردازد و اطلاعاتی ولو اندک از کتابخانه‌های دانشگاهی را به دست می‌دهد.

۸

برنامه‌های جهاد دانشگاهی برای کتاب

۹

خوابگاهها، کتابها، نگاهها

۱۰

... و چندکالج

بین المللی کتاب

۱۴

مدرس
یاد یار
مهربان
اهدای کتاب
به مدرس
دانش آموزان
بزرگ کتابخوان
برندگان
کتاب سال
دانش آموزی
کتابداران
برگزیده
آموزش و پرورش

از مجموعه «کتاب‌سندها» منتشر شده سازمان چاپ و انتشارات
مرکز اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

● دولت‌های ایران
● اسنادی از احزاب سیاسی در ایران
● اسنادی از تشکلات مجلس شورایی ملی در دوره پهلوی اول

تاریخ ایران
● قرارداد قاجاریه - روسیه (۱۲۸۳ تا ۱۲۸۴) - ۱۲۸۴
● عهدنامه ترکمانچای (۱۲۸۸) - ۱۲۸۸
● عهدنامه گلستان (۱۲۸۸) - ۱۲۸۸
● عهدنامه ترکمانچای (۱۲۸۸) - ۱۲۸۸
● عهدنامه گلستان (۱۲۸۸) - ۱۲۸۸
● عهدنامه ترکمانچای (۱۲۸۸) - ۱۲۸۸
● عهدنامه گلستان (۱۲۸۸) - ۱۲۸۸

www.pisa.com

طرح اهداف کتاب و لوازم ورزشی به مدارس شهر تهران سال گذشته از سوی شهرداری تهران آغاز شد و اسامال دومین نمایشگاه اهداف کتاب و لوازم آموزشی و ورزشی به مدارس شهر تهران با عنوان یاد یار مهربان در روز کتاب و دانش آموز هفته کتاب با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی، شهردار تهران و تعدادی از اعضای شورای اسلامی شهر تهران در خانه هنرهای ایرانی گشایش یافت.

این نمایشگاه تا ۱۳ آذرماه پرباست و نمایندگان واحدهای آموزشی و مدارس با حضور در نمایشگاه، کتاب، لوازم آموزشی و ورزشی موردنیاز را انتخاب می کنند.

حداد علایی

رابطه منظم‌شهرداری و آموزش‌پرورش
دکتر غلامعلی حدادعلایی، رئیس مجلس شورای اسلامی با تقدیر و تشکر از شهرداری تهران به خاطر برپایی این نمایشگاه گفت: این روزها شهرداری تهران هر کاری می‌کند، از آن تفسیر سیاسی می‌شود اما شهرداری بدون افتنا به تفسیرهای سیاسی و غیرسیاسی کار خودش را انجام می‌دهد.

حدادعلایی با اشاره از این برزاشت‌ها و تغییرها افزود: در کشور ما شهرداری حتی اگر استقلال داشته‌گیری کند، این کار در انتخابات مؤثر نمی‌باشد می‌شود بنابراین این جدت‌تجرب در مورد همین نمایشگاه کتاب و لوازم آموزشی و ورزشی تفسیر سیاسی شود، اما مهم این است که شهرداری کار درسی می‌کند و بدون تألیف‌پذیری منلی از این تحلیل‌ها به راه خود ادامه می‌دهد. مردم به منوجه هستند چه کسی کار می‌کند و چه کسی حرف می‌زند.

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به رابطه شهرداری و آموزش و پرورش گفت: در بیشتر نقاط دنیا، رابطه منظمی میان شهرداری‌ها و آموزش و پرورش برقرار است. در کشور ما هم این فکر سابقه دارد اما به علت گذشتن آموزش و پرورش و عقلت شهرداری این رابطه را زمین رفت و امروز خوب‌حاصلی که در دوره

مدیریت دکتر احمدی‌نژاد توجه به آموزش و پرورش و انجام فعالیت‌های جدی مورد توجه قرار گرفته است.

وی برپایی نمایشگاه توسط شهرداری را اقدامی مؤثرتر در آموزش و پرورش خواند و گفت: همه ما درباره اهمیت کتابخوانی توصیه می‌کنیم اما این کافی نیست و باید برای آن راه عملی پیدا کرد.

در این نمایشگاه که مدرسه محور و مدرسه‌نگر است راه عملی برای کتابخوانی در مدارس عرضه شده است. حدادعلایی در ادامه به نتایج مثبت این نمایشگاه اشاره و اظهار کرد: این نمایشگاه در دو بعد حمایت‌تولیدکننده و هدایت مدارس تأثیر مثبت دارد. برپایی این نمایشگاه به ناشران در این روزگار و انفسای کاغذ و به تولیدکنندگان محصولات آموزشی و ورزشی کمک می‌کند و از سوی دیگر دانش آموزان مدارس از آن استفاده می‌کنند.

وی این نمایشگاه را اقدامی بجا و صحیح در تأمین نظر مقام معظم رهبری مبنی بر ایجاد جنبش نرم‌افزاری خواند و گفت: مقام معظم رهبری به عنوان مظهر وحدت ملی و بیان‌کننده آرمان‌های ملت اعلام کرد که ما باید در راه یک نهضت علمی و جنبش نرم‌افزاری گام برداریم، به طور مسلم بهترین شروع در این راه مدارس است و اهداف کتاب و لوازم آموزشی و ورزشی صحیح در این راستاست.

حداد علایی افزود: این اقدام باید در جامعه الگو قرار بگیرد و شهرداری‌های دیگر شهرهای کشور هم با بهره‌گیری از این طرح، به چنین فعالیت‌هایی بپردازند تا به یک فرهنگ تبدیل شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به مشارکت مجلس در این اقدام گفت: ما هم در مجلس شورای اسلامی سعی می‌کنیم در این مسیر کارهایی را که لازم‌فانگه‌کاری است انجام دهیم. حدادعلایی در پایان سخنانش گفت: امیدوارم مادر، مجلس شورای اسلامی با عنوان آبادگران، تمام تلاششان صرف آباد

سه کت و کوی کو تاه

فکر می‌کنم عده ای هستند که نمی‌خواهند در این کشور کار انجام شود که اگر از روی عمد باشد، عیادت به کشور است و باید به جای فرصت سوزی فرصت‌سازی کرد. البته ما تلاش خود را به کار می‌گیریم و فعالیت‌های خود را ادامه می‌دهیم.

اسفندیار رحیم مشایخی

محدوبیتی در انتخاب آثار نوده است

اسفندیار رحیم مشایخی، رئیس سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران درباره ملاک‌های انتخاب کتاب‌ها به خبرنگار کتاب هفته گفت: نظریه‌فراوانی که اعلام شد، ناشران کتاب‌های خود را به هیأت انتخاب عرضه کردند؛ هیأت انتخاب سه شاخص از برای گزینش آثار در نظر داشتند. کتاب‌ها را سه مقطع دبستان، راهنمایی و دبیرستان؛ دبستان، راهنمایی و دبیرستان؛ دبستان، راهنمایی و دبیرستان؛ تعداد آثار برای تحویل به مدارس از زمان گزینش شاخص‌های انتخاب آثار بوده و هیچ محدودیتی در گزینش کتاب‌ها نبوده است.

رحیم‌مشایخی افزود: برای اطلاع‌رسانی به واحدهای آموزشی و مدارس هم از طریق رسانه‌ها و افارات آموزش و پرورش شهر تهران اقدام کردیم تا همه واحدهای آموزشی و مدارس بری حضور در این نمایشگاه و تأمین نیازهای خود اقدام کنند. رئیس سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران درباره برنامه‌های آینده شهرداری در حوزه ترویج کتابخوانی گفت: طرح باغ کتاب در منطقه فرهنگ‌های آباد که یک پروژه ملی است اجرا خواهد شد و می‌تواند آثار علمی، فنر فرهنگ‌کتاب و کتابخوانی داشته باشد. ایجاد کتابخانه در هواپیکانهای دانشجویی، مساجد، حوزه‌های علمیه شهر تهران، عرضه کتاب در مراکز درمانی و بیمارستان‌ها و ایجاد کتابخانه‌های تخصصی علمی از برنامه‌های آینده شهرداری است.

مرتضی حامی

از مشارکت‌ها استقبال می‌کنیم

مرتضی حاجی‌دزیر آموزش و پرورش هم پس از اتمام مراسم کتاب سال دانش آموزی از دومین نمایشگاه اهداف کتاب و لوازم آموزشی و ورزشی به مدارس شهر تهران بازدید کرد.

حاجی‌دزیر با دیدن این نمایشگاه با تشکر از شهرداری تهران به خبرنگار کتاب هفته گفت: این طرح مثبت و خوبی است و پیشنهاد می‌کند شهرداری‌های سراسر کشور هم چنین کارهایی انجام دهند. مدرسه منطبق به همه مردم و وسوالات است و به هر میزان که بگوئیم، به لحاظ تجهیز کتابخانه وسایلی آموزشی مدارس بهتر می‌شود.

وزیر آموزش و پرورش در پایان گفت: ما از چنین مشارکت‌هایی استقبال می‌کنیم و امیدوارم در سایر شهرها هم شاهد این حرکت‌ها باشیم و یک بسیج عمومی برای کمک به تجهیز مدارس و رفع کمبودها شکل بگیرد.

وی در پایان با اشاره به تحول سریع فضای امروز گفت: دنیا در حال تحول است و علوم و مهارت‌ها به‌سرور می‌شود و فرزندان ما هم باید از امکانات و مهارت‌های جدید برخوردار شوند. بنابراین باید همه بگوئیم برای آباد و سربلند داشته باشیم و آینده‌بختی بسازیم.

احمدی‌نژاد

فرصت‌سازی به جای فرصت‌سوزی

دکتر محمود احمدی‌نژاد، شهردار تهران در این نمایشگاه در گفت‌وگو با خبرنگار کتاب هفته گفت: کارن تحولات فرهنگی، علمی و ذهنی ما باید مدارس باشد، مأسفانه امروز از ظرفیت مدارس خیلی کم استفاده می‌شود و باید تلاش کرد تا استفاده از این ظرفیت به حداکثر برسد.

احمدی‌نژاد با تأکید بر رفع نیازهای آموزش و پرورش گفت: ابتدا باید همه نیازهای آموزش و پرورش به بهترین وجه تأمین شود و بعد به کارهای دیگر پرداخته شود. مأسفانه امروز به لحاظ تکمیر فنشر ارتشدهاد و فرهنگساز و دچار نگاه عقلی داریم و همه نهادها و دستگاه‌ها باید به تغییر این نگاه کمک کنند. باید به سامین انسان‌های بزرگ و ارزشمند، بدتریزیم که مظهر آن در آموزش و پرورش است.

شهردار تهران در پاسخ به این سؤال که از برخی فعالیت‌ها و اقدامات شهرداری، برداشت‌ها و تغییرهای سیاسی می‌شود که

مدیریت دکتر احمدی‌نژاد توجه به آموزش و پرورش و انجام فعالیت‌های جدی مورد توجه قرار گرفته است. وی برپایی نمایشگاه توسط شهرداری را اقدامی مؤثرتر در آموزش و پرورش خواند و گفت: همه ما درباره اهمیت کتابخوانی توصیه می‌کنیم اما این کافی نیست و باید برای آن راه عملی پیدا کرد. در این نمایشگاه که مدرسه محور و مدرسه‌نگر است راه عملی برای کتابخوانی در مدارس عرضه شده است. حدادعلایی در ادامه به نتایج مثبت این نمایشگاه اشاره و اظهار کرد: این نمایشگاه در دو بعد حمایت‌تولیدکننده و هدایت مدارس تأثیر مثبت دارد. برپایی این نمایشگاه به ناشران در این روزگار و انفسای کاغذ و به تولیدکنندگان محصولات آموزشی و ورزشی کمک می‌کند و از سوی دیگر دانش آموزان مدارس از آن استفاده می‌کنند.

وی این نمایشگاه را اقدامی بجا و صحیح در تأمین نظر مقام معظم رهبری مبنی بر ایجاد جنبش نرم‌افزاری خواند و گفت: مقام معظم رهبری به عنوان مظهر وحدت ملی و بیان‌کننده آرمان‌های ملت اعلام کرد که ما باید در راه یک نهضت علمی و جنبش نرم‌افزاری گام برداریم، به طور مسلم بهترین شروع در این راه مدارس است و اهداف کتاب و لوازم آموزشی و ورزشی صحیح در این راستاست.

حداد علایی افزود: این اقدام باید در جامعه الگو قرار بگیرد و شهرداری‌های دیگر شهرهای کشور هم با بهره‌گیری از این طرح، به چنین فعالیت‌هایی بپردازند تا به یک فرهنگ تبدیل شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به مشارکت مجلس در این اقدام گفت: ما هم در مجلس شورای اسلامی سعی می‌کنیم در این مسیر کارهایی را که لازم‌فانگه‌کاری است انجام دهیم. حدادعلایی در پایان سخنانش گفت: امیدوارم مادر، مجلس شورای اسلامی با عنوان آبادگران، تمام تلاششان صرف آباد

کردن کشورمان شود که این آرزوی همه کسانی است که در انقلاب بوده و هستند.

هزار عنوان کتاب از ۴۰۰ ناشر

اسفندیار رحیم مشایخی، رئیس سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران در این مراسم گفت: در این دوره از مدیریت حوزه تولید فکر و اندیشه یعنی مدارس و دانشگاهها است و به این خاطر تلاش مؤثری در این بخش صورت گرفت.

رحیم مشایخی با اشاره به برپایی این نمایشگاه در سال گذشته افزود: سال گذشته نمایشگاه، اهداف کتاب و لوازم آموزشی در دو مقطع تحصیلی انجام شد و طبق نظر من، حایه که از واحدهای آموزشی و مدارس انجام شد، ۹۸ درصد از اصل این کار و روش اجرایی آن رضایت‌ناشدند؛ در نتیجه این انگیزه‌ای شد تا با رفع نواقص، این کار ادامه پیدا کند.

رئیس سازمان فرهنگی، هنری شهرداری تهران توضیح داد: نمایندگان از ۵۰۰ واحد آموزشی برای انتخاب کتاب‌ها، لوازم آموزشی و ورزشی مورد نیاز خود در این نمایشگاه حضور می‌یابند و به طور کاملاً آزادانه کتاب‌ها و لوازم را انتخاب می‌کنند. براساس بررسی‌ها و با استفاده از نظرات کارشناسان آموزشی، سعی شد تا بهبودی از زمان و مکان افزایش یابد بنابراین در نمایشگاه اسامال کتاب، لوازم آموزشی و ورزشی هم احاطا می‌شود.

وی افزود: سال گذشته آثار چاپ جدید در نمایشگاه عرضه شد اما در نمایشگاه اسامال کتابیاتی که در سال‌های ۸۲ و ۸۳ برای اولین بار منتشر یا ایجاد چاپ شده‌اند عرضه شده است.

رحیم مشایخی به رشد کمی و کیفی نمایشگاه اسامال نسبت به سال قبل اشاره کرد و گفت: میزان شرکت ناشران در این نمایشگاه از ۱۰۰ ناشر در سال گذشته به ۴۰۰ ناشر در اسامال افزایش یافته است. تعداد کتاب‌ها هم براسال گذشته ۲۶۰۰ عنوان بود که اسامال به حدود هزار عنوان رسیده و در مقطع دبستان ۸۵۰ عنوان، در مقطع راهنمایی ۱۳۵۰ عنوان و در مقطع دبیرستان ۲۳۵۰ عنوان کتاب عرضه شده است. در بخش کمک آموزشی در مجموع ۱۷۷ قطع و در بخش ورزشی هم ۲۳۵ وسیله ورزشی در نمایشگاه ارائه شده است.

وی با اشاره به اختصاص بیش از ۳۰۰ میلیارد ریال از سوی شهرداری تهران به اهداف کتاب و لوازم آموزشی و ورزشی به توضیح سایر برنامه‌های شهرداری در راستای کتاب و کتابخوانی گفت: تجهیز کتابخانه‌های هواپیکانهای دانشجویی، مساجد و حوزه‌علمیه و ایجاد کتابخانه‌های تخصصی از برنامه‌های آینده شهرداری در راستای کتابخوانی است. همچنین در طرح برپایی این نمایشگاه حضرت در کتابخانه‌های سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران رایگان است.

اخبار کو تاه

- در هر یک از طبقات خانه هنرهای ایرانی کتاب‌ها و لوازم آموزشی و ورزشی هر یک از مقاطع تحصیلی نمایان، راهنمایی و دبیرستان به طور جداگانه عرضه شده است.

- در طبقه همکف خانه هنرهای ایرانی ثبت‌نام کامپیوتری از نمایندگان واحدهای آموزشی و مدارس انجام می‌شود و آنها با دریافت دفترچه، آبی برای انتخاب کتاب، دفترچه انتخابی برای انتخاب لوازم آموزشی و دفترچه نهای برای انتخاب وسایلی کمک‌آموزشی، کلاهای مورد نیاز مدرسه خود را انتخاب می‌کنند.

یاد یار مهربان

اهدای کتاب به مدارس

روز گذشته،موم آفرماه،سپتاری باعنوان موانع وراهکارهای فروش کتاب از طریق اینترنت در محل خانه کتاب برگزار شد. در این نشست که جمعی از ناشران، مسؤولان سایت‌های اینترنتی فروش کتاب و مسؤولان خانه کتاب حضورداشتند تعدادی از حضار به بیان تجربیات خود در زمینه فروش و توزیع کتاب از طریق اینترنت پرداختند.

وهرزبورزبور،معازن خاتمه کتاب در اندای جلسه، ضمن تبریک به مناسبت آغاز دوازدهمین هفته کتاب به بهانه امشب برگزاری سیمینار اشاره کرد و در این‌باره گفت: اپنداسالی بود که مراجعات زیادی از سازمان‌ها و شرکت‌های خصوصی داشتیم. دوستان می‌خواستند فعالیت فروش کتاب از طریق اینترنت را شروع کنندو برای این کار احتیاج به اطلاعات زیادی در زمینه کتاب داشتند. اما این تمامی‌ها بعد از مدتی متوقف شد و ما از چند و چون ماجرای خبرماندید.

فکر کردیم این دوستان را جمع کنیم و از نحوه کار آنها باخبر شویم تا این حرکت تجلیل به یک حرکت جمعی شود که برای همه فایز استفاده باشد. اگر کسی از قدم افتاده است مطرح‌های ما را بپذیرد.» سپس فرید پورنای، مسؤول مؤسسه ایران فرهنگ، درباره تجربیات خود در این زمینه توضیح داد: «حدود چهار پنج سال است که برای ایرانیان خارج از کشور با علاقه‌مندان غیر ایرانی به کتاب‌های فارسی فعالیت می‌کنیم. در این راه تجربیات و مشکلاتی داشته‌ایم که با اشاره به آنها امیدوارم راهکار مؤثری در حل آنها پیدا کنیم. عده فعالیت ما فروش کتاب در خارج از ایران بوده است. یکی از دلایل اینکه فروش کتاب در داخل کشور بی‌گیری نگردیم خود یک کار استثنای می‌ی. خود کارخانه‌های استثنای ایران برای همه قابل استفاده نیستند و همین دلیل هم فروش کتاب از طریق اینترنت قابل مشکل می‌شود. خوشبختانه در یک سال اخیر این امکان توسط تسبیل سیر شده است که با ارسال فعالیت ما درب منزل خریدار، وجه نقد به‌صورت حضوری دریافت شود.» پورنای در ادامه بحث به مشکل پست نیز اشاره کرد و درباره آن توضیح داد: «البته مشکل دیگری پست است. در این چهار سال فعالیت ما، هزینه پست سه برابر شده است و این باعث شده که قیمت کتاب‌های ما به قیمت‌های بی‌ان‌المللی نزدیک شود و هزینه سرسام‌آوری باشد که ادامه آن به این

گزارش

<div></div>	<div>کتاب و دانشجو</div>
---------------------------------------	---------------------------------

	
---------------	---------------

شکل، این تجارت را تهدید کند.» پورنای همچنین درباره حضور کم‌رنگ ناشران در این زمینه گفت: «بیشتر ناشران ما سایت‌هایی دارند که فعال نیست و فقط به‌صورت کارت ویزیت عمل می‌کند. اگر ناشران قبول کنند که با ایجاد سایت فعال، در زمینه فروش کتاب مشارکت کنند، می‌توانند از جاب مشران، بازنتاب‌هایی را دریافت کنند که به درد کارشان هم می‌خورد. باید ترس از کپیبردن و اینترنت را کنار گرفته شود تا بتوانیم از این طریق به روش سنتی و غیرمطلق جست‌وجوی کتاب علیه کنیم.»

در ادامه بحث، محمدرضا قدیمی، مسؤول سایت ایران بین‌

درباره فعالیت این سایت، توضیح داد: «ما خیلی پوست کلفت هستیم که نواسته‌ایم. در این بازار حرممان را سرمایه‌گذارییم. سال‌ها کارت اعتباری داشته بود. سال قبل خیلی محدود اما این مشکل کم‌کم حل شده است و ایموزیم طرف شیخ شمس مام آینه بیشتر از این حل شده. نکته بعد درباره فروش کتاب در خارج از ایران است. ما از طریق دوستانمان که مقیم آمریکا هستند، نواسته‌ایم. شرکتی را برای حرممان در آنجا ثبت کنیم و برای اینکه باکارت نشویم، اجازه ندهیم موجه شوند که ما ایرانی هستیم.»

قدیمی به دنبال صحبت‌های پورنای درباره فعالیت ناشران در این زمینه گفت: «ناشران باید متوجه این نکته بشوند که همکاری با ما از نظر اقتصادی هم به نفع آنهاست. خیلی از ناشران هستند که علاوه بر علاقه شخصی متوجه سودآور بودن فروشگاه کتاب

	
---------------	---------------

همه کتاب چرخه تولید و توزیع آثار مکتوب را سرعت می بخشد.
تایپ رئیس اتحادیه تعاونی های ناشران

هفته کتاب چرخه تولید و توزیع آثار مکتوب را سرعت می بخشد

هفته کتاب چرخه تولید و توزیع آثار مکتوب را سرعت می بخشد و این شباهت را به کل سال تعمیم می دهد.
محمودرضا براثر،
تایپ رئیس اتحادیه تعاونی های ناشران ضمن بیان مطلب فوق گفت:
برگزاری نمایشگاههای مختلف در طول برگزاری هفته کتاب باعث رونق اقتصادی تولید و نشر کتاب می شود.برایش افروزه اتحادیه ناشران پیشنهادهای به مسؤولان برای تقدیر رسمی که همستر از تقدیر صنفی است به مسؤولان برگزاری هفته کتاب داده است.سوی با بیان اینکه عهده ناشران برگزارنده و کتابهای ارائه شده از سوی ناشران در هفته کتاب مشخص نیست، اظهار کرد:
اتحادیه ناشران از هفته کتاب جدا نیست و در جهت گستره، ترقیب و هدایت مسؤولان در برگزاری این رویداد تلاش می کند.

تایپ رئیس اتحادیه تعاونی های ناشران کشور تأکید کرده هفته کتاب باعث ترقیب مخاطبان به امر مطالعه می شود و با برگزاری بزگداشت های مختلف در طول این رویداد باعث تشویق نویسندگان و ناشران برای تقویت فعالیت می شود.مخاطبان با خرید آثار مکتوب تحفهایی و تعامل با شخصیت های شرکت کننده در هفته کتاب در تعامل این رویداد قرار گرفته و مطلع مطالعه خود را با می بردوی افروزه در طول برگزاری هفته کتاب تمامی آحاد جامعه از نتایج این رویداد بهره مند می شوند.

برایش بر لزوم برگزاری هفته کتاب به صورت مناسب و مستمر و تلاش برای گسترش جنبه های کمی و کیفی این رویداد تأکید کرد.

کتابداران برتر مناطق شهر تهران

کتابداران برتر ۱۹ منطقه آموزش و پرورش شهر تهران در مراسم

نخستین جشنواره کتاب سال دانش آموز معرفی و تقدیر شدند که اسامی آنها و مدرسه شان به ترتیب مناطق به شرح زیر است:

معصومه ولی پور (۲۲ بهمن)، فرخنده محمودی غیاث (لویات قتیله) مریم درزیبین (مجمع مریم)، مرتضی مهدی (امام موسی کاظم)، محمد پایتکاد (هرستان پیام) ملیحه شاه‌ولایتی (بنت الهدی)، شیرین نعیم (شهید محراب)، حمیرا امینی (سپه) حمید خوشنویس (نظام مافی)، معصومه غنمی (استقلال) ماهره ستوده شعیبان (مضرت زینب (س))، فرخ‌لقا کرجی (شهید سید کاظم موسوی)، مسعودی قیاضی بخش (شهید مطهری)، زهرا محمدی شکبیا (مضرت زینب(س))، عباس ارجمندزاده (سنتی) فر، مریم نبیانی (فاطمیه)، زهرا شریف (فرزانگان)، فرخ زربون (فرزانگان) و ملک ابراهیم طاهری (شهید بهشتی).

جوایز این کتابداران از سوی آموزش و پرورش شهر تهران

سمنیار موانع و راهکارهای فروش کتاب از طریق اینترنت

لزوم شکل‌گیری یک انجمن

اینترنتی هستند. اما خیلی ناشران هم به خاطر دور بودن از این ماجرا یا با همکاری نمی‌کنند. البته روز به روز به عدال ناشرانی که به مجموعه ما کمک می‌کنند افزوده می‌شود و ما در حال حاضر با پیش از دوپست ناشر ارتباط مستقیم داریم. خانه کتاب می‌تواند در برقراری ارتباط بین فروشنده‌گان اینترنتی کتاب و ناشران مؤثر باشد.»

نوروزپور در تأیید صحبت‌های قدیمی در پورنای توضیح داد: «وقتی که فعالیت ما را بنده می‌شود شرکت‌ها جداگانه کار نمی‌کنند. تمام فعالیت‌های سفر تا حد تک کار تجاری را محوریت خودشان در این زمینه انجام دهند. اما اگر تخصصی تر کار کنند رگسالی که در این حوزه فعالیت‌ها هم متحد و یکی شوند، مسئله تأثیر بیشتری در کارشان خواهد گذاشت. وقتی می‌گوییم کار گروهی و دست جمع، یعنی که هرکسی جزئی از کار را برای رسیدن به یک هدف مشخص عهده‌دار شود ما شاید به هزینه‌های فراوانی از دست رفته هیچ توپهی نمی‌کنیم. فکر می‌کنم باید تمام مسائل را در این زمینه شناسایی کرد و به ارائه راه حل پرداخت. تصور می‌کنم چنین جستایی و صحبت‌های گروهی که با هم داریم، تأثیر بیشتری بر جای گذارده.»

داریوش مطیلی، دیر سمنیار نیز درباره ایجاد یک شکل گفت: «اگر فعالیت‌ها ماهی‌به‌صورت متمرکز باشد، می‌توانیم از آداه پست و سایر مراکز خرید هم کمک بخراییم. اگر هر تعدادی بخواند به‌صورت مستقل، مشکل خودش را حل کند و راه به جایی نمی‌برد. اگر شکلی در این زمینه وجود نداشته باشد، خود نمی‌شود از دولت و وزارتخانه‌ها تقاضایی داشت. پس باید این حرکت

نظام‌مند باشد تا به نتیجه رسید.» رضا تقیعی، مسؤول سایت شهر کتاب نیز در ادامه جلسه به بحث اقتصادمداری میان مخاطبان پرداخت و درباره آن توضیح داد: «یکی از مشکلات این صنعت به عنوان صنعت پویا، سه‌ا اقتصادمداری است. یک کاتفرشی با خاطر مغازه شخصی که دارد، می‌تواند اعتماد مشتریان را جلب کند. اعتمادی که بزرگترین سایت‌های اینترنتی هم نمی‌تواند.»

به همین دلیل ایجاد یک شکل با انجمن برای حل اعتماد مخاطبان ایرانی به نظر می‌رسد. از طریق آن، مشتریان وفاداری توانند اعضای انجمن را شناسند و تست به آنها اطمینان پیدا کنند. در پایان نشست نیز فرست گرامی به مجازان داده شد تا با هم گفت‌وگو کنند و به‌صورت مستقیم به ارائه اطلاعات بپردازند.

	
---------------	---------------

کتابداران برگزیده ۲۹ استان کشور در مراسم نخستین کتاب سال دانش آموز معرفی شدند و جوایز خود را دریافت کردند که عبارتند از:

تایید نصیری (آذربایجان شرقی)، علی عبدالله زاهد (آذربایجان غربی)، اکبر جراح پور (آزبایان)، مهین لندری (اصفهان)، پروین مصوریان (ایلام)، ماهره پایزبان (بوشر)، سید کاظم حسینی (چهارمحال بختری)، بهر از رنگ (خراسان)، فرانه مکتوبی (همدان)، اکبر جادوی (زنجان)، علیرضا عبدالملکی (سمنان)، محمود اسدزاده (سیستان بولجستان)، حمیرا امینی (لر)، عصمت جوشی اردکانی (شهرستان‌های تهران)، سبیا جعفری (فارس)، محمدعلی پرلادری (فروزین)، فاطمه بونوسی (قم)، قزویه مکرزی (کردستان)، زهرا مینبری (کرمان)، مهناز نوری (کرمانشاه)، منیره ذوالفقاری (کهگیلویه و بویراحمد) پیام گندی حاتم (گلستان)، فریده فخری (گلان)، عباس شاه‌نصوری (کرمان) زین‌العابدین نجفی عمران (مازندران)، تایید ابیانی (فروزین)، کرمان بلالی (هرمزگان) توح اسماحلی (کنکه (همدان)) و تیراسادات امینی (ایلام) اردک.

	
---------------	---------------

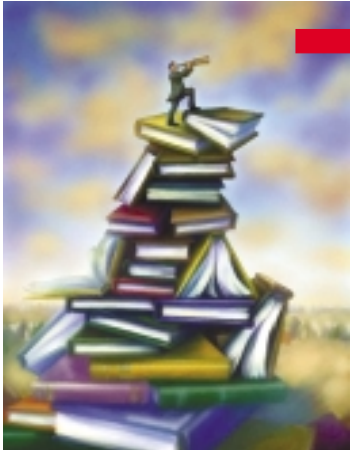
و برگزاری مسابقات کتابخوانی، انشان‌نویسی، کنفره علمی الدین اوردوی و تجلیل از فعالان و جامعه‌ان چاپ و نشر استان و نیز بازدید سده جسمی دانش آموزان از کتابخانه‌های استان از جمله برنامه‌های هفته کتاب در این استان است.

اهدای ۳۵ هزار جلد کتاب به ۵۰ مرکز علمی، فرهنگی و آموزشی، برپایی ۷۰ نمایشگاه کتاب در سطح استان، مدارس، دانشگاهها و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در کنار برگزاری جشن کتاب استان به منظور تجلیل از عوامل فرهنگ و فرهنگی عمومی استان است.
۱۰۰ کتابخانه عمومی و کانون‌های استان در ایام هفته کتاب برگزار می‌شود.

حرکتی رو به اوج

بررسی ده دوره کتاب سال دانشجویی

کتاب و دانشجو

اساس همزمان با دوازدهمین دوره هفته کتاب، مراسم یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی در روز کتاب و دانشجو (روز سوم آذرماه) برگزار می‌شود. کتاب سال دانشجویی یک سال پس از هفته کتاب می‌گردد و سال گذشته نیز ۱۰ ساله شد. کاری که از آغاز به همت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و جهاد دانشگاهی بر گزار می‌شد طی این سال‌ها گسترش پیدا کرد و هم‌اکنون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جهاد دانشگاهی، سازمان ملی جوانان، وزارت علوم و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متولی برپایی آن هستند. در گوشه گوشه این جشنواره اگر قدرت کتب نشانه‌های پیشرفت و رشد را می‌یابیم که گزارش بخشی از آنها در ذیل آمده است.

اهداف برگزاری کتاب سال دانشجویی

در خصوصی برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی و بر اساس تلاش‌های انجام‌شده در یک دهه گذشته اهداف زیر می‌توان ترسیم کرد:

- ۱- مطرح ساختن جایگاه ویژه اهمیت آثار مکتوب دانشجویان مقطع عالی در غنای فضای علمی-دانشگاهی کشور
- ۲- ایجاد زمینه مساعد برای ارائه بخشی از فعالیت‌های علمی-پژوهشی دانشجویان
- ۳- افزایش انگیزه و توان علمی پژوهشی دانشجویان و تشویق هر چه بیشتر آنان به مطالعه، تألیف و تحقیق
- ۴- ایجاد رقابت سازنده و مفید بین دانشجویان مؤلف و مترجم
- ۵- گراوری اطلاعات کمی و کیفی از تألیفات دانشجویان و ایجاد فرصت مناسب جهت ارزیابی کلی آثار
- ۶- بهر مندی هر چه بیشتر جامعه از آثار دانشجویی
- ۷- آرج گذاری و تقدیر از فعالیت‌های دانشجویان با معرفی برترین کتاب‌های نگارش شده
- ۸- ترغیب و تشویق ناشران کوشا برای عیب و نشر آثار ارزشمند علمی و فرهنگی دانشجویان

اولین دوره

اولین دوره کتاب سال دانشجویی در سال ۱۳۳۲ برگزار شد. در این دوره جمعاً ۱۶۷ عنوان کتاب از حوزه تألیف و ترجمه شرکت کردند که از میان آنها ۲۰۱ اثر برگزیده اعلام شد. در دوره اول علاوه بر اجرای برنامه کتاب سال، مراسم تقد و تخلص دانشجویی نیز برگزار شد.

دومین دوره

در دومین دوره کتاب سال دانشجویی آثار کمتری نسبت به دوره اول شرکت کردند. از میان ۹۸ اثر رسیده به دبیرخانه جشنواره ۶۶ برگزیده شد.

کتاب

درس و کتکور

درس و کتکور (Dss) عنوان کتابی است از مهندسی حیدرآباد که با همکاری کتابخانه فرهنگ در مهر ماه ۱۳۸۳ به چاپ رسیده است. این کتاب مرجعی کامل برای Dss مقدماتی و پیشرفته بوده و ویژه داوطلبان کتکور کارشناسی ناپوسنه کامپیوتر است.

کتاب حاضر می‌تواند در تمامی آزمون‌های مربوط به Dss مثل مسابقات دانشجویی، آزمون‌های آموزشگاه‌های کامپیوتر، امتحانات سازمان فنی و حرفه‌ای و غیره به کار رود. هر چند این کتاب خودآموزی جهت یادگیری برای افراد مبتدی نیست ولی با آشنایی مختصری می‌توان از این کتاب به عنوان مرجعی کامل استفاده کرد. تمامی آزمون‌های برگزار شده رسمی تا سال جاری، در مقاطع و سازمان‌های مختلف در این کتاب گردآوری شده است. کتابخانه فرهنگ این کتاب را در ۲۰۰ نسخه و با قیمت ۲۲۰۰۰ ریال وارد بازار نشر کرده است.

سومین دوره
در دوره سوم در سال ۷۵ باز تعداد آثار رسیده به کتاب سال افزایش یافت؛ ۱۵۸ عنوان کتاب در سومین دوره کتاب سال دانشجویی به دبیرخانه جشنواره رسید که در مراسم پایانی ۲۲ اثر به عنوان آثار برگزیده معرفی شد.

چهارمین دوره
در چهارمین دوره کتاب سال دانشجویی باز تعداد آثار کاهش یافت و تنها ۸۰ اثر به دبیرخانه جشنواره رسید. ولی از میان همین ۸۰ اثر رسیده ۱۷ اثر برگزیده اعلام شد.

دوره پنجم
در ادامه فراز و فرودهای دوره‌های قبل، در دوره پنجم ۱۱۶۱ اثر در دبیرخانه جشنواره کتاب سال دانشجویی رسید که از میان آنها ۲۷ اثر برگزیده انتخاب شد.

دوره ششم

در این دوره در روند کار و برنامه‌ریزی کتاب سال دانشجویی تغییر و تحولات مثبتی ایجاد شد. تغییراتی که در رشد و اعتدالی سطح علمی کتاب سال دانشجویی مؤثر بوده است. در این دوره یک بخش ویژه نیز به کتاب سال دانشجویی افزوده شد. در بخش ویژه هر ساله موضوعی خاص مطرح می‌شود و آثار رسیده با این موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرند؛ موضوع ویژه دوره ششم انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) بود. در دوره ششم در سال ۸۷ مجموع ۲۱۲۲ اثر به دبیرخانه جشنواره کتاب سال دانشجویی رسید که از میان آنها ۲۵۰ اثر برگزیده معرفی شد.

در دوره ششم از بین آثار رسیده ۵۵۵ اثر رسیده تألیف و ۲۵ اثر رسیده ترجمه بود. همچنین ۸۳ درصد شرکت‌کنندگان مرد و ۱۷ درصد زن بودند.

جمع‌بندی ۱۰ دوره

در مجموع در طی ۱۰ دوره برگزار شده کتاب سال دانشجویی (از سال ۱۳۳۲ تا ۱۳۴۰) عنوان کتاب در این جشنواره مورد قضاوت و داوری قرار گرفته که از این بین ۲۴۳ اثر برگزیده و از صاحبان آثار نظیر شد. آمارها نشانگر آن است که در طی ۱۰ سال گذشته همواره بیشترین عناوین را به خود اختصاص داده است به گزینهای که در هر سال نسبت تألیف به ترجمه نیز افزایش یافته است. به طور مثال در سال ششم ۵۵۵ درصد و در سال نهم ۹۱ درصد تألیف وجود داشته است

به لحاظ جنسیت نیز فاصله بسیار است؛ بر اساس این آمار درصد شرکت‌کنندگان مؤلف و مترجم زن نسبت به مردها در حدود ۷۵ به ۲۵ درصد است و این درصد طی ۱۰ دوره گذشته حفظ شده و تغییر چشم‌گیری در آن ایجاد نشده است. درباره مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری نیز در صدها به همین شکل است یعنی در طول این ۱۰ سال تقریباً نیمی از آثار مربوط به مقطع دکتری است و مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در صدهای نسبتاً یکسانی را دارا هستند. همان‌طور که در آغاز مقابله اشاره کردیم بررسی‌های آماری ۱۰ دوره کتاب سال دانشجویی نشان می‌دهد این جشنواره در تحقق بعضی از اهداف خود چون ایجاد شور و نشاط علمی بین دانشجویان و حبیط و انتشار اندیشه‌های خود موفق بوده است ولی نقاط کاستی مانند ضعف تبلیغاتی، ارزیابی، عدم همکاری برخی از دانشگاهها و... مشاهده می‌شود که امیدواریم در دوره‌های آتی با برنامه‌ریزی دقیق تر تسوولان، رفع شود.

دوره هفتم

در دوره هفتم ۲۰۰ اثر در ۲ بخش اصلی و ویژه مورد بررسی قرار گرفت. موضوع بخش ویژه نیز ادین و ولایت با محوریت حضرت علی (ع) بود که ۶۲ درصد آثار رسیده تألیف و ۳۸ درصد ترجمه بود. از میان شرکت‌کنندگان ۹۹ درصد مرد و ۱۱ درصد زن بودند که نسبت به دوره قبل تعداد زنان شرکت‌کننده افزایش یافت. همچنین در یک بررسی دیگر ۱۱۶ درصد آثار در مقطع کارشناسی، ۲۷ درصد کارشناسی ارشد و ۵۷ درصد دکتری بودند. در این دوره ۳۳ اثر برگزیده شد.

دوره هشتم
در هشتمین دوره کتاب سال دانشجویی در سال ۸۰ که موضوع ویژه آن تمدن و گفت‌وگویی تمدن‌ها بود. ۲۸۲ اثر به دبیرخانه رسید که از این آنها ۱۳۶ اثر برگزیده اعلام شد.

در بررسی آماری جنسیت و مقاطع تحصیلی هشتمین دوره کتاب سال دانشجویی ۸۴ درصد شرکت‌کنندگان مرد و ۱۶ درصد زن بودند. همچنین ۷۲ درصد آثار مربوط به مقطع کارشناسی، ۲۹ درصد کارشناسی ارشد و ۲۲ درصد دکتری بود. همچنین از ۱۸۲ اثر رسیده، ۱۳۳ درصد تألیف و ۴۷ درصد ترجمه بود.

نورده نهم

در دوره نهم ۳۳۸ اثر در کتاب سال دانشجویی بررسی شد که نسبت به ۸ دوره قبل بیشترین تعداد و عنوان کتاب در این دوره از سال شد. به‌دولتی با وجود افزایش تعداد عناوین رسیده، نامتعدد دوره هشتم ۱۳۶ اثر از شرایط کمی و کیفی لازم برای برگزیده شدن برخوردار بودند.

از میان آثار رسیده ۷۱ درصد تألیف و ۲۹ درصد ترجمه بود. همچنین ۱۸ درصد آثار مربوط به مقطع کارشناسی، ۲۳ درصد کارشناسی ارشد و ۹ درصد دکتری بود.

از میان شرکت‌کنندگان نیز ۸۲ درصد مرد و ۱۸ درصد زن بودند. حماسه حسینی و عاشورا، شخمسیت امام حسین (ع) و آواراقدیسه‌ها و سیره اهل بیت (ع) موضوع ویژه نهمین دوره بود.

دوره دهم

ارسال آثار به جشنواره کتاب سال دانشجویی در دوره دهم نسبت به دوره نهم از رشدی محال ۶۱۵ اثر برخوردار بوده است یعنی در مقابل ۳۳۸ عنوان کتابی که در دوره نهم به دبیرخانه رسید، در این دوره ۵۷۳ عنوان کتاب به دبیرخانه جشنواره کتاب سال دانشجویی رسید. بیشترین آمار آن به رشته‌های علوم پزشکی، زبان، ادبیات و علوم انسانی تعلق داشت.

در این دوره که موضوع ویژه‌مانند دوره ششم انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) بود، ۲۰۱ اثر برگزیده معرفی شد. از این بین آثار ۶۳ درصد تألیف و ۳۷ درصد ترجمه بود. در ارشد و ۱۸ درصد دکتری بود.

۸۱ درصد شرکت‌کنندگان مرد و ۱۹ درصد نیز زن بودند.

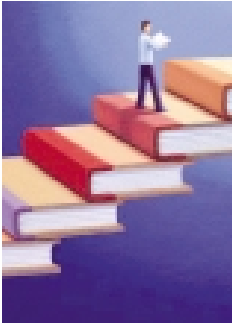
نورده یازدهم

اسال نیز که دوره یازدهم کتاب سال دانشجویی برگزار می‌شود، ۵۲۵ عنوان کتاب وارد چرخه داوری شده که هنوز جزئیات دقیق آن مشخص نیست و بررسی آماری این دوره را باید به فرصت‌های بعدی واگذار کرد.

ماهور تویی زاد
کتاب و دانشجو

**با محمد سلگی، مسؤل روز کتاب و دانشجو
و دکتر همدانی، دبیر کتاب سال دانشجویی**

تبلیغ و ترویج کتاب در سطح دانشگاهها

برنامه ریزی و اجرای برنامه های هر روز هفته کتاب به یک نهاد یا سازمان سپرده شده است. متولی امروز، سوم آفریماه که روز کتاب و دانشجو نامیده شده، جهاد دانشگاهی است. در ساختار دولتی جهاد دانشگاهی هم که پیش می روم به معاونت فرهنگی و انتشارات این سازمان می رسیم. محمد سلگی، مدیر انتشارات جهاد دانشگاهی و مسؤل روز کتاب و دانشجو دکتر احمد همدانی، دبیر کتاب سال دانشجویی که پیش از هر کس دیگر از مشکلات، پیشرفت ها و جزئیات کتاب سال دانشجویی اطلاع دارد.

در مورد چگونگی شکل گیری، اهداف و برنامه های دیرینه کتاب سال دانشجویی گفت و گوی کردیم که در پی می خوانید:

اهداف اولیه و تعیین شده در برپایی روز کتاب و دانشجو در هفته کتاب چیست؟

سلگی: گسترش و رونق کتابخوانی، تبلیغ و ترویج کتاب و تجلیل و تقدیر از خادمان حوزه از اهداف عمده برگزاری هفته کتاب است که به روز کتاب و دانشجو هم می توان تعمیم داد. در واقع تبلیغ و ترویج کتاب در سطح دانشگاهها هدف برگزاری روز کتاب و دانشجو است ولی از آنجایی که دانشجو ذاتاً ماهیئاً کتابخوان است، فعالیت ها و اقدامات روز کتاب و دانشجو در جهت تحکیم و توسعه کتابخوانی در بین دانشجویان است. تحقیقات چند سال گذشته نشان می دهد سرانه کتابخوانی در بین دانشجویان نسبت به سایر اقشار جامعه بالایی است و همچنین دانشجویان سهم بیشتری در خرید کتاب دارند.

نکته ای که باید در ترویج کتابخوانی در بین دانشجویان به آن توجه داشت غالب شدن فرهنگ کنکور و پایین آمدن سرانه کتابخوانی در طول سال های گذشته است.

کتاب به نخبگان دانشجویی کشور، ایجاد امکاناتی برای دسترسی آسانتر به کتاب از اهداف دیگری هستند که می توان برای روز کتاب و دانشجو برشمرد.

نکته ای که باید در ترویج کتابخوانی در بین دانشجویان به آن توجه داشت غالب شدن فرهنگ کنکور و پایین آمدن سرانه کتابخوانی در طول سال های گذشته است. در این زمینه باید تلاش کنیم کنکور مرجعیت خودش را از دست بدهد چون مطالعه صرفه کتاب های درسی در سال های بعد از کنکور و در دانشگاهها هم نمود دارد. فعالیت های جنبی مانند روز کتاب و دانشجو شکل های متنوعی دانشجویی در حل این مشکل بسیار مؤثر و مفید هستند.

طی این ۱۰ دوره تا چه حد به این اهداف نزدیک شده ایم؟
سلگی: بازخوردهای رسیده از فعالیت های روز کتاب و دانشجو نشان می دهد در تأمین اهداف اولیه این روز موفق بوده ایم ولی می نایست حوزه و دامنه این موفقیت ها را گسترش دهیم. طبق آمار سال های گذشته ۲۰۰ هزار دانشجو از نمایشگاههای کتاب ما بهره برده و کتاب خریدند، هوران نفر از کسانی که در مراسم مختلف این روز شرکت کردند در سال های بعد هم حضور خودشان را تکرار کردند و در مجموع از برنامه های این روز تصویر مثبتی در میان مخاطبان و مسؤلان ایجاد شده است.

برنامه های دیگری چون جلسات نقد و بررسی کتاب ها نیز مورد توجه علاقه مندان قرار گرفته است. مراسم تقدیر از مؤلفان، مترجمان، کتابداران و خادمان نشر دانشجویی هم تأثیر مثبتی در میان فعالان این حوزه

داشته است.

دامنه فعالیت های روز کتاب و دانشجو هر ساله گسترده و برنامه های متنوع تری در دانشگاههای بیشتری اجرا شده است.

یا توجه به موفقیت های به دست آمده چه اهداف و برنامه های دیگری را برای آینده در نظر گرفتید تا توسعه و پیشرفت فعالیت های این روز ادامه پیدا کند؟
سلگی: تحقیقات و مطالعات گسترده درباره دانشجویان، نیازها و مشکلات آنها از مهمترین طرح های است که باید اجرا شود. چاپ پایان نامه های برتر و موفق دانشجویی با مشارکت خود دانشجویان از دیگر برنامه های است که برای آینده در نظر گرفته ایم. در مجموع باید بایستیم دانشجویان برای پیشرفت نیازمند کمک و ارشاد صاحب نظران هستند که باید در اختیار آنها قرار داد. در راستای همین برنامه ها نیز ما امسال موضوع ویژه کتاب سال دانشجویی را مشکلات جوانان قرار دادیم.

گستره برنامه های این روز چقدر است؟ چند دانشگاه در اجرای مراسم با شما به عنوان سناه برگزاری این روز همکاری می کنند؟

سلگی: ما از ابتدا با هر دانشگاهی در سراسر کشور که اعلام آمادگی می کرد حاضر به همکاری بودیم و با گسترش و توسعه ای که هر ساله برنامه های این روز پیدا کرده است هم اکنون می توان گفت برنامه های روز کتاب و دانشجو تقریباً در کل دانشگاههای کشور برگزار می شود.

برنامه های شما در دانشگاه برای هفته کتاب چیست؟
سلگی: برنامه های روز کتاب و دانشجو و هفته کتاب بخشی از برنامه های سالانه هستند که هر سال فقط جزئیات اجرایی آنها تغییر می کند ولی هر ساله یکسری برنامه های جدید و هم به برنامه های جدید هم به برنامه های ثابت قبل اضافه می شود.

برپایی نمایشگاههای تخصصی و عمومی به مدت یک هفته یا ۱۰ روز، مسابقات فرهنگی، میزگردهای متعدد با موضوع کتاب و کتابخوانی، جلسات نقد و بررسی کتاب، جشن کتاب شامل مسابقه، طنز، موسیقی و تقدیر

از کتابداران، تجلیل از مؤلفان و مترجمان، دیدار مؤلفان و مترجمان با دانشجویان در سرای اهل قلم، کارگاههای شش روزه آموزش ویراستاری و کتاب آرایی و راه اندازی بازارچه کتاب های دست دوم و دانشجو یا در طول طی این چند سال در روز کتاب و دانشجو نیز برای هفته کتاب اجرا شده و در سال جاری نیز برای اجرای آنها برنامه ریزی شده است.

برخی برنامه های دیگر را نیز می توان نام برد که در تمامی دانشگاههای کشور عمومیت نداشته اند ولی در بعضی دانشگاهها برگزار شده اند مانند اهدای کتاب به کودکان، بیماران، بازدید از کتابخانه های بزرگ، مراسم شب شعر با موضوع کتاب و نظرسنجی از دانشجویان درباره کتاب.

چرا جهاد دانشگاهی به عنوان متولی روز کتاب و دانشجو معرفی شده است؟

سلگی: آمار و ارقام نشان می دهد جهاد دانشگاهی از نهادهای فعال حوزه نشر و کتاب است. ارائه کتاب های عمومی و دانشگاهی به دانشجویان یا تحفیف، برگزاری چندین نمایشگاه، کتاب به خصوص در شهرستان ها که دسترسی کمتری به کتاب دارند، هدیه کتاب، به کتابخانه ها و تشکیل کاروان های دانشجویی جهت بازدید دانشجویان شهرستانی از نمایشگاه کتاب تهران برخی از اقداماتی است که جهاد دانشگاهی در کارنامه فعالیت های خود دارد و به استناد همین نتایج برگزاری روز کتاب و دانشجو به جهاد دانشگاهی سپرده شده است و در واقع روز کتاب و دانشجو نماد و سمبلی از مجموعه خدماتی است که در حوزه نشر دانشگاهی در طول یک سال انجام می شود.

بر اساس کتاب سال دانشجویی که امسال یازدهمین دوره آن برگزار می شود، یکی از برنامه های روز کتاب و دانشجو است.

از ابتدای سال ۸۳، اعلام فراخوان برای جمع آوری آثار، سپس داوری ها آغاز شد، در هفته های قبل از آغاز هفته کتاب خیرهانی از آخرین داوری ها شنیدیم.

آغاز کتاب سال دانشجویی کی و چگونه بوده است؟

همدانی: کتاب سال دانشجویی برای اولین بار در سال ۷۳ در هفته کتاب برپا شد. برای این جایزه آیین نامه ای تهیه و تدوین شده بود. بر اساس این آیین نامه کتاب سال دانشجویی شامل ۳ بخش است. بخش اصلی که کتاب های باقی دانشجویان است در تمام رشته های دانشگاهی را شامل می شود. بخش ویژه که کتاب های تحت عنوان ویژه هر سال در آن بررسی می شود امسال موضوع ویژه مشکلات جوانان است و تاکنون موضوعات دیگری

مجموعه کتاب سال دانشجویی ایران

شماره ۶
شماره ۶
شماره ۶
شماره ۶

چون انقلاب اسلامی و امام خمینی، نماز و گفت و گوی تمدن‌ها و حماسه حسین و عاشورا در این بخش مطرح شده‌اند. این موضوعات ویژه توسط شورای ساینگذاری در هر سال انتخاب می‌شود.بخش دیگر، بخش نوبتنام است. این بخش به دلیل تأکید مایر حفظ کیفیت آثار و ضعف کیفی آثار رسیده در یکی دو سال اخیر برگزار شده است.

هدف از برگزاری کتاب سال دانشجویی و امدای این جایزه چیست؟

اهدائی ؛ این جایزه با هدف عمده شناسایی دانشجویان اهل قلم حمایت از آنها و معرفی آنها به سایر دانشجویان برگزار می‌شود.ایجاد زمینه مساعد برای ارائه بخشی از فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجویان، ایجاد رقابت سازنده در بین دانشجویان مؤلف و مترجم از دیگر اهداف کتاب سال دانشجویی هستند که می‌توان یاد کرد.

داوری کتاب سال دانشجویی چگونه و در چند مرحله صورت می‌گیرد؟

اهدائی ؛ داوری آثار رسیده به دبیرخانه کتاب سال دانشجویی در ۲ مرحله انجام می‌شود. در مرحله اول آثار رسیده با شرایط فراخوان مانند سال انتشار انطباق داده می‌شود. سپس آثار رسیده به مرحله دوم در بخش‌های دین و فلسفه، زبان و ادبیات، حقوق و علوم سیاسی، علوم پایه، علوم کشاورزی و دامپزشکی، فنی و مهندسی، علوم پزشکی و دامپزشکی و هنر و معماری تقسیم می‌شوند.

هر یک از این گروه‌ها یک مسؤول دارد که داورانی

را جهت بررسی و ارزیابی آثار معرفی می‌کند. هر یک از این گروه‌ها ممکن است به تناسب کتاب‌های رسیده زیرشاخه‌های جزئی‌تری در نظر گرفته و آثار را در آن زیرشاخه‌ها بررسی کنند. این گروه‌ها پس از مطالعات لازم، کتاب‌های برتر خود را اعلام می‌کنند. در مرحله سوم هیأت داوری آثار رسیده به این مرحله را مورد ارزیابی مجدد قرار می‌دهد. در آخرین مرحله داوری، هیأت داوری نهایی، کتاب سال دانشجویی را انتخاب می‌کند.

آیا روند کتاب سال دانشجویی طی ۱۰ دوره برگزاری آن مثبت ارزیابی می‌شود؟

اهدائی ؛ آمار و ارقام نشان می‌دهد کتاب سال دانشجویی حرکت خوبی بوده و میزان مخاطبان و علاقه‌مندان آن سال به سال رو به افزایش است. در دوره اول ۱۳۷ اثر به دبیرخانه رسیده که این آمار در دوره دهم به ۵۸۳ عنوان کتاب افزایش یافته است. همچنین این جایزه در ابتدا توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و جهاددانشگاهی برپا می‌شود ولی به دلیل تأثیر مثبت و عیب‌کار در حوزه نشر دانشجویی سازمان‌های دیگری نیز از این برنامه استقبال کردند و هم اکنون این مراسم به همت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جهاددانشگاهی، سازمان ملی جوانان، وزارت علوم و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برگزار می‌شود البته سپریستی کار به عهده جهاددانشگاهی است.

بر اساس تجربیاتی که این چندساله از برگزاری کتاب سال دانشجویی به دست آورده چه نقاط ضعف و قوهی در حوزه نشر دانشگاهی و دانشجویان مؤلف و مترجم وجود دارد؟

اهدائی ؛دانشجویان علوم پزشکی و علوم انسانی در کنار تأیید و ترجمه نسبت به دانشجویان سایر رشته‌ها فعال‌تر هستند و همچنین ناشران علوم پزشکی هم فعالیت‌های چشمگیری‌تری از خود نشان داده‌اند.

ما در این چندسال بر کیفیت آثار تأکید بسیار می‌کردیم حتی در مواردی که اثر شایسته‌ای ملاحظه نکردیم از معرفی اثر برتر خودداری کردیم.

گفت‌وگو با محمدرضا حاتمى؛ مدیر انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی

تعامل ناشران خصوصی و دانشگاهی

تاکنون تشکل‌های صنفی مختلفی در عرصه نشر کشور شکل گرفته و نشر ما هرچه به سمت تخصصی شدن پیش می‌رود تشکل‌های صنفی تخصصی هم پیش می‌رود. به باور من تشکل دیگری به نام انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی در حال پا گرفتن است. ناشران دانشگاهی هم تصمیم گرفته‌اند تا از طریق این انجمن خواسته‌های خود را در جهت رسیدن به اهدافشان دنبال کنند و مسائل و مشکلات خود را با همکارى و همفکرى هم از سر راه وادارت برآی گفت‌وگو با مدیر این انجمن به ساختمانی قدیمی در خیابان لایق‌یازاد که اتاق‌ها و راهپله‌هایش را بسته‌های کتاب دانشگاهی اشغال کرده است، رفیق و با محمدرضا حاتمى دربارهٔ نشر کتاب دانشگاهی و انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی گفت‌وگو کردیم.

برای نشر و ناشر دانشگاهی چه تعریفی می‌توان ارائه کرد؟

رقعی صحبت از کتاب دانشگاهی می‌کنیم منظور کتابی است که توسط اعضای هیأت علمى دانشگاهها تدوین، تألیف و پانزجمه شده باشد به عنوان کتاب‌های درسی یا کمک‌درسی دانشجویان این تعریف است که از کتاب دانشگاهی را،یم. مراکزى مثل مرکز نشر دانشگاهی، دانشگاه تهران و سایر دانشگاههای کشور و ناشران خصوصی در این زمینه فعالیت می‌کنند و هدف آنها بیشتر تأمین کتاب‌های درسی و یا کمک‌درسی برای دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی است. در واقع دربارهٔ نشر کتاب دانشگاهی مختلف بود نظر است، اینکه کتاب برای چه افرادی تألیف می‌شود. در واقع منظور از کتاب دانشگاهی، کتاب افانت فراغت نیست بلکه کتاب‌هایی به عنوان مرجع اصلی درسی و یا کمک‌درسی است.

در حوزه نشر دانشگاهی تاکنون پیشتر دانشگاهها و مراکز دولتی به نشر کتاب پرداخته‌اند و ناشران خصوصی کمتر فعال بوده‌اند. البته شاید این امر به لحاظ ارتباط دانشگاهها با استادان نا حامدی طبیعی و قابل قبول باشد اما ناشران خصوصی هم به خاطر وجود مخاطبان قطعی یعنی دانشجویان می‌توانند در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند. به نظر شما چرا ناشران خصوصی که البته در سال‌های اخیر نسبت به گذشته در نشر آثار دانشگاهی فعال‌تر شده‌اند کمتر به این حوزه می‌پردازند.

در حوزه کتاب‌های دانشگاهی از گذشته مراکز دولتی و دانشگاهی فعالیت داشته‌اند. می‌توان گفت دانشگاه تهران به عنوان یکی از قدیمی‌ترین و با حتی تخصصی‌ناشر دانشگاهی ایران است. تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی علی‌رغم فعالیت برخی از انشائاری‌ها، کتاب‌های دانشگاهی زیادی نداشتیم. بعد از انقلاب اسلامی فرصت برای تألیف و ترجمه کتاب‌های دانشگاهی پیش‌آمد. مرکز نشر دانشگاهی پس از تعطیلی دانشگاهها، کتاب‌های بسیاری را منتشر کرد. بعد از مدتی ناشران خصوصی کتاب دانشگاهی هم رشد کردند. در حال حاضر ناشران بسیاری در زمینه کتاب دانشگاهی فعالیت میکنند.

شما حالا با گسترش و فعال شدن نشر کتاب دانشگاهی، انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی را پایه‌گذاری کرده‌اید. این انجمن به عنوان یک انجمن صنفی تخصصی در حوزه نشر یا چه انگیزه و هدفی شکل گرفته است.

برای همکاری و تعامل میان ناشران خصوصی و دانشگاهی، حمایت از حقوق صنفی ناشران دانشگاهی، انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی به کمک چندناشر در حال تأسیس است که دروزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عضویت شده و مراحل ثبت آن پایبند است. ما هدفیابی در زمینه کتاب دانشگاهی و نشر آثار دانشگاهی دعوت کردیم که استقبال خوبی شد. الان «ناشران دانشگاهی غنای عضویت و انجمن ارائه کرده‌اند. یکی از اهداف و وظایف اصلی انجمن، ایجاد تمکلی است تا بخشی از ناشران خصوصی به کمک دانشگاه‌های پایه و کتاب‌های منتشر کنند. در واقع فرسادهای اخیر بخش خصوصی هم در نشر کتاب دانشگاهی و هم در ترویج فعال شده‌اند. هر چند بهناد دانشگاهی و مراکز دانشگاهی کنفرنشی‌هایی را در سراسر کشور راه‌اندازی کرده‌اند، اما گاهی به بخش خصوصی نشان می‌دهد که فعالیت این بخش در ترویج کتاب بیشتر بوده است. در زمینه نشر کتاب دانشگاهی هم بخش

خصوصی در این چند سال فعالیت عمده‌ای داشته است. می‌توان گفت کتاب‌های پزشکی و بخش عمده کتاب‌های تألیف‌تری توسط ناشران خصوصی دانشگاهی تألیف، ترجمه و منتشر می‌شوند و در سایر حوزه‌ها هم فعالیت ناشران خصوصی چشمگیر است. اگر این فعالیت با یکدیگر می‌توان فعالیت بخش دولتی را در حوزه نشر کتاب‌ها به بخش خصوصی هدایت کرد.

مراوغ هدف اصلی انجمن این است که نشر کتاب دانشگاهی از بخش دولتی به بخش خصوصی منتقل شود؟

ما مدعی هستیم در عمل بین مراکز علمی و دانشگاهها و انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی، می‌توان فعالیت‌هایی را که در حال حاضر توسط بخش دولتی انجام می‌شود، در یک برهه زمانی سه تا چهار ساله به طور کامل به بخش خصوصی منتقل کرد تا بخش خصوصی در این زمینه سرمایه‌گذاری کند. معنایم ناشران خصوصی این ظرفیت و پتانسیل را دارند. در واقع یکی از حوزه‌هایی که به راحتی می‌توان در آن فعالیت بخش خصوصی را جایگزین بخش دولتی کرد، نشر کتاب است. اما باید شرطی که دولت از ناشران حمایت کند. البته این حمایت الان هم صورت می‌گیرد اما می‌تواند، راهکارهای دیگری پیدا کند. به طور مثال می‌تواند خرید کتابخانه‌های عمومی از حوزه کتاب‌های دانشگاهی صورت گیرد. متأسفانه در حال حاضر خرید کتاب توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از کتاب‌های دانشگاهی بسیار محدود است چون ارشاد می‌گوید ما موظف این کار نیستیم و وزارت علوم و بهداشت باید کتاب‌های دانشگاهی را برای کتابخانه دانشگاهها خریداری کنند. اگر حمایت دولت و دانشگاهها از کتاب دانشگاهی انجام شود، قطعاً کتاب دانشگاهی جایگاه خود را پیدا می‌کند. در حال حاضر چند کتاب دانشگاهی منتشر شده در حوزه دانشگاهی فعالیت دارند؟

ناشران ما بطور پررنگه و در زمینه‌های مختلف فعالیت می‌کنند. یعنی هنوز ناشران ما تخصصی نشده‌اند؟

بله این کار باید به مرور زمان اتفاق بیفتد. ناشران زیادی داریم که حداقل یک کتاب دانشگاهی منتشر کرده‌اند و معمولاً ناشران در حوزه‌های کتابخوان کاری می‌کنند. حوزه کتاب‌های پزشکی حدود ۹۰ تا ۹۵ درصد خود را می‌زند. در بخش حقوق هم ناشران خصوصی از تیریز فعال بوده‌اند. در واقع انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی می‌تواند یکی بین ناشران خصوصی و دولتی دانشگاهی باشد.

آیا ناشران دولتی و مراکز دانشگاهی هم برای عضویت و حضور فعال در انجمن تمایل دارند؟

اعضای انجمن فقط ناشران خصوصی نیستند و جهاددانشگاهی به عنوان نهادی نیمه‌دولتی از موسسات انجمن است. طبق اساسنامه کلیه ناشران کتاب دانشگاهی اعم از شخصی حقوقی یا حقوقی که دارای پوله نشر معتبر باشند می‌توانند با معرفی یک نماینده به عضویت انجمن در آیند ما اعتقاد داریم که پایه گذاران اصلی نشر کتاب دانشگاهی ناشران دولتی و کتاب‌ها هستند و وجود ناشران دولتی به بالا بردن سطح کارایی ناشران کمک می‌کند. زمانی که انجمن به ثبت برسد طی فراخوان گسترده‌ای از همه ناشران دولتی و خصوصی کتاب دانشگاهی برای عضویت دعوت می‌کنیم انجمن در خصوصی تخصصی شدن حوزه نشر می‌تواند فعالیت کند و دفاع حقوق صنفی ناشران باشد. انجمن می‌تواند به عنوان یک نگاه بخش خصوصی کتاب سال دانشگاهی معرفی و با برگزاری کارگاه‌های آموزشی نگاه حرفه‌ای و تخصصی به نشر و ترویج کند. حتی انجمن در آینده می‌تواند کتاب‌های منتشر شده را در عرصه بین‌المللی شناساند و در حوزه کتاب‌های علمی با دیگر نهادها تعامل داشته باشد.

آیا برای عضویت ناشران دانشگاهی تعداد کتاب‌های منتشر شده توسط ناشر ملاک است.

بله، طبق اساسنامه ناشرانی که تاکنون پنج عنوان کتاب دانشگاهی منتشر کرده‌اند، ناشر دانشگاهی محسوب می‌شوند.

کتاب و دانشجو

فرزاد خلقی تورآبادی

در هیچ جای دنیا نمی‌توان دانشگاهی یافت که بدون کتابخانه باشد و قدرمسلم آن است که کتابخانه‌ای آن هم دانشگاهی نمی‌توان پیدا کرد که بدون کتابدار بماند. کتابداران دانشگاهی پیش از هر کتابدار کتابخانه‌ای نیازمند برخورداری از سطح معلومات علمی و فنی مرتبط با حرفه خویش‌اند و از دیگر سو توجه به نحوه انتصاب و وضعیت حرفه‌ای و رفاهی آنها نیز ضرورتی انکارناپذیر است. این گزارش به بررسی نحوه انتصاب و وضعیت حرفه‌ای و رفاهی کتابداران در چند دانشگاه معتبر کشور می‌پردازد و اطلاعاتی ولو اندک از کتابخانه‌های دانشگاهی را به دست می‌دهد.

صنعتی شریف

دانشگاه صنعتی شریف به عنوان یکی از بهترین دانشگاه‌های کشور دارای یک کتابخانه مرکزی با ۱۳شعبه است. زهرا فاطمی زاده معاون مدیر کتابخانه مرکزی این دانشگاه درباره نحوه انتصاب کتابداران می‌گوید: طبق قانون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آزمون برگزار می‌شود و بعد از گزینش و مصاحبه از بین شرکت کنندگان، تعدادی متخصص کتابداری انتخاب می‌شوند.

معاون مدیرکتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی شریف بخش های مختلف کتابخانه را فهرست نویسی، نمایه‌سازی،

اطلاع‌رسانی، مرجع، سمعی و بصری، بانک‌های اطلاعاتی بر می‌شود و می‌گوید: «هر کدام از بخش‌ها مسئولی دارد و در زیر مجموعه شعبه‌ها یک کتابدار مختار است.»

کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی شریف هم‌راه کتابخانه‌های دانشکده‌های وابسته بالغ بر ۱۳۳۷۴ عنوان کتاب لاین و بیش از ۳۸۰۳ عنوان کتاب فزسی را در مخزن نگهداری می‌کند و بیش از ۵۰۰ عنوان نشریه را در اشتراک خود دارد. زهرا فاطمی زاده به ۱۸ نفر متخصص کتابداری شاغل در این کتابخانه اشاره می‌کند و می‌گوید: «از ۴ نیروی دارای تحصیلات کارشناسی ارشد شاغل در این کتابخانه ۱ نفر متخصص کتابداری هستند.»

فاطمی زاده نیروهای شاغل اعم از متخصص، غیرمتخصص و خدماتی را ۶۰۱ نفر عنوان می‌کند و می‌گوید: «در مجموع چون کتابداران حقوق ناچیزی دریافت می‌کنند، فارغ‌التحصیلان این رشته جذب کتابخانه‌های دانشگاهها نمی‌شوند و اکنون مشکل اصلی ما در جذب کتابداران متخصص است.» وی همچنین معتقد است که باید به کتابداران توجه ویژه‌ای بشود.

شهید بهشتی

کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید بهشتی نیز از قانون نحوه انتصاب کتابداران مستثنی نیست و اکنون جذب کتابداران علاوه بر اعلام نیاز سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هم‌راه داشتن کارنامه قبولی در آزمون استخدام ادواری نیز شرط شرکت در این آزمون است. ملیحه ملجانی معاون فنی کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید بهشتی علاوه بر اینکه خبر از سه نیروی جدید

گزارشی از وضعیت کتابداران دانشگاهی

کتابداران متخصص جذب کتابخانه دانشگاه‌ها می‌شوند؟

کتابدار درسال جاری می‌دهد نیز می‌گوید: بعد از برگزاری آزمون و معرفی چند برابر ظرفیت افرادی که گذراندن مصاحبه و گزینش از طریق کارگزینی و رئیس کتابخانه انتخاب می‌شوند.» ملیحه ملجانی تعداد کتابداران کتابخانه مرکزی را ۳۰ نفر و دیگر کتابخانه‌های وابسته را ۲۰ نفر می‌داند که در کتابخانه‌های ۹ دانشکده این دانشگاه فعال هستند.

وی فعالیت کتابداران را در بخش‌های فهرست‌نویسی، آماده‌سازی و بانک اطلاعاتی عنوان می‌کند و درباره بخش‌های مختلف کتابخانه می‌گوید: «بخش‌های گردش و امانت، اطلاع‌رسانی، پایان‌نامه، فهرست‌نویسی، آماده‌سازی و اداری کتابخانه زمینه کار کتابداران را فراهم آورده است که در امر خدمات‌رسانی ۴۰۰۰۰ عنوان کتاب فعال هستند.»

معاون فنی کتابخانه مرکزی به آموزش موثت کتابداران توسط کتابخانه ملی نیز اشاره‌ای دارد که بیشتر برنامه‌های آموزشی مربوط به بخش رایانه است. این کتابدار امکانات و تسهیلات اضافی به کتابداران را چون دیگر بخش‌ها و سطوح دانشگاه و مشکل اساسی را در کمبود نیروی انسانی می‌داند و می‌گوید: «چون کار ما فرهنگی، آموزشی است فکر می‌کنند ساده است اما در حالی که حرفه کتابداری خیلی سخت‌است بنابراین انتظار داریم که به کتابداران اهمیت بدهند.»

صنعتی امیرکبیر

دانشگاه صنعتی امیرکبیر یک کتابخانه مرکزی و ۱۴ کتابخانه دانشکده‌های خود دارد که به صورت متمرکز به وسیله کتابخانه مرکزی کنترل و هدایت می‌شود و هر کدام از دانشگاه‌ها یک کتابدار دارد. علیرضا واتفانی مسؤول بخش خدمات، منابع اطلاعاتی کتابخانه مرکزی این دانشگاه نحوه انتصاب کتابداران را به دو مرحله تقسیم‌بندی می‌کند و می‌گوید: «مقتضیان حرفه کتابداری ابتدا به وسیله آزمون استخدام کشوری انتخاب می‌شوند و سپس با یک مصاحبه علمی انتخاب نهایی می‌شوند.»

علیرضا واتفانی معتقد است: نیروهایی که برای کتابداری برگزیده می‌شوند آن‌گونه که باید باشند نیست. وی به نحوه آزمون و افراد شرکت‌کننده انتقاد می‌کند و می‌گوید: «امکان اطلاع‌رسانی و حضور همه افراد علاقه‌مند در این آزمون‌ها بجایی فراهم نمی‌شود.»

مسؤول بخش خدمات منابع اطلاعاتی کتابخانه دانشگاه امیرکبیر مجموع کتابداران را ۳۳ نفر اعلام می‌کند و می‌گوید: «۱۵ نفر از این نیروها تحصیلات کتابداری دارند و ۱۸ نفر از آنها افرادی هستند که با دوره‌های کوتاه مدت کتابداری را گذرانده‌اند

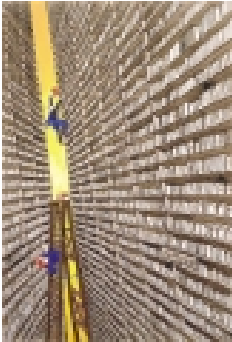
و با تجربه به کمک آنها آمده است.» واتفانی فعالیت کتابداران را در بخش‌های سازمان‌دهی، اطلاع‌رسانی، تأمین منابع اطلاعاتی، امانت و خدمات بین کتابخانه‌ای مدنظر قرار می‌دهد و با اشاره به وضعیت بعضی از کتابداران غیررسمی می‌گوید: «بسیاری ناشی از غیررسمی بودن و عدم امنیت شغلی این کتابداران در روند کار و انگیزه آنها اثر منفی می‌گذارد.»

وی درباره امکانات و خدماتی که به کتابداران دانشگاهی اعطا می‌شود می‌گوید: «خدمات خاصی به آنها داده نمی‌شود و در واقع می‌توان گفت که آنها حتی در استفاده از مرخصی استحقاقی خود با مشکل مواجه می‌شوند چرا که نیروی جایگزینی برای آنها وجود ندارد و کار کتابداران سخت‌است. این کتابدار رایانه‌ای شدن خدمات کتابخانه‌ای را نیز خواستار می‌شود.»

خواجه نصیرطوسی

کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی نیز چون کتابداران دانشگاه‌های پادشده بالا در وضعیت مشابهی قرار دارند. شش دانشکده دانشگاه خواجه نصیر طوسی در مناطق

مختلف تهران هر کدام یک کتابخانه دارند و به طور متوسط ۴ کتابدار در هر کتابخانه به فعالیت مشغول است. وی گفته فریدون وفاهی مسؤول کتابخانه، مدیریت و سازماندهی کتابخانه‌ها به عهده کتابخانه مرکزی دانشگاه است. وی می‌گوید: «کتابخانه مرکزی کار سنادی می‌کند و با تهیه بانک اطلاعاتی، بودجه به تعیین سیاستگذاری کلی می‌پردازد.»

وفاهی درباره نحوه انتصاب کتابدار و وضعیت کنونی کتابداران می‌گوید: «تا سه سال پیش اکثر نیروها دیپلم و با فوق دیپلم بودند اما اکنون کارشناسان و کارشناسان ارشد کتابداری براساسی آزمون و مصاحبه استخدام شده‌اند.» وی تعداد کتابداران کتابخانه مرکزی را در نفر ذکر می‌کند که از میان آنها ۳ نفر متخصص کتابداری هستند و نفر دیگر دارای سوابق سنتزالی بالا هستند که ماههای نزدیک به بازنشنگی را سپری می‌کنند.

مسؤول کتابخانه مرکزی دانشگاه خواجه نصیر طوسی با برشمردن بخش‌های مختلف این کتابخانه از جمله فهرست‌نویسی، اطلاع‌رسانی، ارتباط بین کتابخانه‌ای و نیازسنجی و خریداری کتاب برای کتابخانه‌های دانشگاه را یادآور می‌شود.

وفاهی بودجه کتابخانه را با توجه به بالا بودن هزینه‌های کتاب و اشتراک نشریات ناچیز می‌داند و در زمینه خدمات و امکانات مسئولان به کتابداران می‌گوید: «امکانات خاصی نمی‌دهند و حتی رفیقه کارکنان موجود می‌تواند آنکه محیط کتابخانه نسبتاً آلوده به گرد و خاک است که باید تسهیلات خاصی بر نظر گرفته شود.» مسؤل کتابخانه مرکزی این دانشگاه به برگزاری کلاس‌های آموزشی کتابداران نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: «در هفته پژوهش یک نفر از کارکنان را به عنوان کتابدار نمونه معرفی می‌کنند.» وفاهی معتقد است که باید به کتابداران تسهیلات ویژه‌ای از جمله سختی کار اعطا شود.

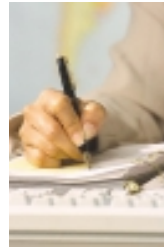
علامه طباطبایی

دانشگاه علامه طباطبایی شش دانشکده دارد و به ازای هر دانشکده بین ۱۱ تا ۱۹ کتابدار مشغول به کارند که وضعیت استخدام اکثر نیروها به صورت شرکنی است. ضحاکتی مسؤل کتابخانه دانشکده علوم اجتماعی تغییر نگارش در به جایگزینی نیروهای کتابدار در یک یا دو سال اخیر را به عنوان یک معضل جدی پیش روی کتابداران ذکر می‌کند و می‌گوید: «قبل از خصوصی‌سازی بکارگیری کتابداران از طریق سازمان استخدام کشوری به وسیله آزمون و مصاحبه بود اما اکنون نیروها به صورت غیررسمی و شرکتی فعالیت می‌کنند.»

علامه ضحاکتی امکانات ارائه شده به کتابداران راضعف ارزیابی می‌کند و می‌هنیه‌های کتابخانه را بسیار بالا می‌داند و می‌گوید: «تجهیزات و رایانه و نوشت افزار بهترین بخش هزینه‌های کتابخانه دانشگاهی است.»

مسؤول کتابخانه دانشگاه علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی سختی کار کتابداران دانشگاهی را بسیار پایین می‌داند و می‌گوید: «ما کتابداران که با خاک و کتاب سر و کار داشته و مراجمان زیادی نیز داریم بیشتر به وضعمان رسیدگی کنند.» ضحاکتی دوره‌های آموزشی کتابداران را نیز از یاد نمی‌برد و بیشتر موضوعات این کلاس‌ها را حول و حوش مفاهیم رایانه‌ای می‌داند که به وسیله نیروهای محرب کتابخانه ملی آموزشی داده می‌شود و گاهی مهارت دریافت می‌گردد. وی وضعیت موجود را برای کتابداران رضایت‌بخش نمی‌داند و می‌گوید: «ما فقط حقوق و مرزای کتابداران بسیار پایین است حال آنکه روزانه به طور متوسط ۸۰۰ نفر مراجعه‌کننده داریم.»

مسؤول کتابخانه دانشگاه علوم اجتماعی دانشگاه علامه امراض قلبی و آسیب‌پذیری کتابداران را نخبه چشم و دست را بر اثر کار در فضای کتابخانه یادآور می‌شود و می‌گوید: باید فکری کرد و تجلیل از کتابداران را با یگا به مسائل مالی آنها تکمیل کرد.»

اهداف و برنامه‌های جهاد دانشگاهی برای کتاب

کتاب‌های دانشگاهی توسط جهاد به چند شکل است: یکی همان روش معمول که مؤلفان و صاحبان اثر برای انتشار کتاب خود مراجعه می‌کنند و ما پس از بررسی به انتشار آن اقدام می‌کنیم و شکل دیگر آن موضوعی است که جهاد دانشگاهی بر حسب ضرورت و نیاز به مؤلفان و مترجمان سفرش می‌دهد و بعد آنها را منتشر می‌کند. در واقع جهاد دانشگاهی به صورت متمرکز یک انتشارات ندارد بلکه واحدهای جهاد دانشگاهی به انتشار کتاب می‌پردازند و ۳۰ انتشاراتی زیر نظر یک سازمان فعالیت دارند. کتاب‌هایی هم که به صورت مشارکتی تولید می‌شود یا انتشارات پنج پژوهش‌ها و مقالات همایش‌ها یا بخش دیگری از فعالیت سازمان انتشارات جهاد است. همچنین انتخاب پایان‌نامه‌های سال دانشجویی برعهده جهاد دانشگاهی است که تاکنون هشت دوره آن برگزار شده است.

نشر الکترونیکی

راه‌اندازی نشر الکترونیک یکی از برنامه‌های جهاد است. احمدی درباره نشر الکترونیک می‌گوید: می‌توان از فضای سایر برای کار نشر استفاده بهینه کرد و راه‌اندازی نشر الکترونیک می‌تواند به نشر کتاب در جامعه کمک کند. همچنین از طریق نشر الکترونیک امکان دسترسی به کتاب برای کسانی که خارج از مرزها هستند نیز فراهم می‌شود.

سلگی درباره برنامه جهاد برای نشر الکترونیک توضیح می‌دهد و می‌گوید: ما فعالیت در حوزه نشر الکترونیک را آغاز کردیم، فرایند قصد داریم همه کتاب‌های جهاد دانشگاهی در دسترس باشد و بعد فراز از حوزه آثار جهاد کار کنیم. اقدام اول آن‌ها است که توسط جهاد منتشر شده است و گام بعدی نشر آن‌ها است که ۳۰ سال از مرگ مؤلف آنها گذشته است. در مرحله بعد هم چکیده‌ای از آثار آن‌ها که منتشر می‌شود، به صورت معرفی و تبلیغ کتاب به صورت الکترونیک منتشر می‌کنیم. این یکی از برنامه‌های جدی سال آینده جهاد دانشگاهی است.

توزیع گسترده کتاب

جهاد دانشگاهی به خاطر سابقه فعالیت در دانشگاهها و فعالیت ۴۰ واحد جهاد در دانشگاههای کشور امکان مناسبی برای توزیع کتاب در بین دانشجویان دارد. در واقع این نهاد پس از نشر آثار برنامه‌هایی را برای توزیع و در دسترس قرار دادن کتاب‌ها انجام می‌دهد. سلگی درباره توزیع کتاب می‌گوید: ما برای توزیع کتاب بیضاعت خوبی داریم. جهاد دانشگاهی ۴۰ فروشگاه و نمایشگاه دائمی کتاب و ۴۰ فروشگاه کوچک در مراکز دانشگاهی دارد که امکان خوبی برای توزیع کتاب است و می‌تواند کتاب‌ها را با حداقل هزینه در اختیار دانشجویان بگذارد. ما تجربه به اینکه در اینجا هدف بخش خصوصی، یعنی کسب در آمد و سود مد نظر نیست، ما در حال حاضر کرده کرون سیستم توزیع را دنبال می‌کنیم تا به صورت یک شبکه توزیع درآید. فروش اینترنتی کتاب هم از برنامه‌های جهاد است که با در خواست مشتریان کتاب برای آنان ارسال خواهد شد. ما این سیستم را به‌طور قطعی راه‌اندازی خواهیم کرد. طرحی را هم درباره کتاب‌های خارجی داریم که طی آن کتاب‌های خارجی در اختیار دانشگاهها شهرهای مختلف قرار خواهد گرفت.

مذاکرانی هم برای میانه کتاب دانشتم با کتاب‌های خودمان راه دیگر کشورها را سال کنیم و آثار سایر کشورها را نیز برای استفاده دانشگاههای کشور بیابانیم. توزیع کتابخوانی هم بخش دیگر فعالیت جهاد دانشگاهی در حوزه کتاب است. تأسیس کتابخانه در دانشگاهها و اهدافی کتاب از برنامه‌های جهاد در این جهت است. به گفته سلگی جهاد دانشگاهی سال گذشته حدود ۱۶ هزار جلد کتاب به کتابخانه‌ها اهدا کرده و ارسال حدود ۳۰ هزار جلد برای تجهیز کتابخانه‌های دانشگاهها اهدا می‌کند. برگزاری نمایشگاههای کتاب و تخصصی جشن کتاب، مسابقه کتابخوانی، میزگردها و کارگاههای آموزشی توسط جهاد دانشگاهی در طول سال تحصیلی در دانشگاههای مختلف به جهت توزیع مطالعه و در دسترس قرار دادن کتاب صورت می‌گیرد و

جهاد دانشگاهی نهادی است که پس از پیروزی انقلاب اسلامی فعالیت‌های فرهنگی مختلفی را در دانشگاهها طراحی و برنامه‌ریزی کرده است. دکتر عبدالحمید احمدی، معاون فرهنگی جهاد دانشگاهی می‌گوید: مجموعه اهدافی که در حوزه فرهنگی جهاد تبیین شده، مسیر اصلی حرکت آن را تعیین و تعریف می‌کند. تبلیغ و ترویج فرهنگ و معارف دینی و اسلامی، فراهم ساختن زمینه‌های انس با قرآن، تبلیغ و ترویج ارزش‌های انقلاب اسلامی و آرمان‌های امام (ره) گسترش آگاهی‌ها و مشارکت جوانان بخصوص دانشجویان در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی، شناسایی و پرورش استعدادها و خلافت‌های فرهنگی، هنری جوانان بزرگ دانشجویان، توسعه اطلاع‌رسانی در ایجاد ملی و بین‌المللی با تأکید بر مشارکت فعال دانشجویان، گسترش فرهنگ مطالعه، تألیف، نقد و نشر آثار علمی و فرهنگی در بین جوانان به ویژه دانشجویان و بسط زمینه‌های آزاداندیشی و نظریه‌پردازی علمی و ایجاد ارتباط و نشست مشترک فرهنگی و علمی بین دانشجویان کشورهای اسلامی اهداف فرهنگی جهاد دانشگاهی است. ستاد مرکزی جهاد در راستای همین اهداف برنامه‌ریزی و سیاستگذاری می‌کند تا واحدها و مراکز وابسته به آن برنامه‌ها را اجرا کنند.

تا چند سال قبل جهاد دانشگاهی به عنوان یک نهاد، فعالیت‌هایی را در جهت همه اهدافش انجام می‌داد اما در سال‌های اخیر با ایجاد مراکز که هر کدام هدف خاصی را دنبال می‌کنند، فعالیت‌ها تقسیم شده و به‌طور تخصصی انجام می‌شود. حالا جهاد دانشگاهی دارای شش مرکز تخصصی فرهنگی است که هر کدام با توجه دستبندی به یکی از اهداف کار می‌کند. خیرگزار دانشجویان ایران (ایسنا)، اولین خیرگزار خیرودانشی ایران که در آن دانشجویان مشارکت دارند. در جهت توسعه اطلاع‌رسانی فعالیت دارد. مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران، در حوزه نظرسنجی و پژوهش، مرکز فرهنگی دانشجویان امام (ره) در انقلاب اسلامی با محوریت آرا و اندیشه‌های امام (ره)، مرکز فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور (ایسکا)، مرکز گردشگری علمی، فرهنگی دانشجویان ایران (ایسنا) و سازمان انتشارات مراکز تخصصی، فرهنگی جهاد دانشگاهی هستند.

تولید و نشر کتاب

کتاب و نشر عرصه‌ای است که جهاد دانشگاهی از ابتدای تأسیس به آن پرداخته است. وقتی که بعد از حرکت انقلاب فرهنگی در زمینه تولید کتاب‌های علمی، عملاً و نیز از احساس می‌شد و تعداد ناشران دانشگاهی بسیار کم بود، جهاد به عرصه تولید و نشر کتاب دانشم وارد شد و در کنار آن با اجرای برنامه‌هایی در کنار تولید کتاب به توزیع و ترویج فرهنگ کتابخوانی نیز پرداخت. در واقع فعالیت‌های جهاد دانشگاهی در حوزه کتاب در سه بخش تولید و توزیع کتاب و ترویج مطالعه و کتابخوانی است. از سال ۱۳۹۰ تا امروز حدود ۲۵۰۰ عنوان کتاب در زمینه‌های مختلف از سوی جهاد دانشگاهی منتشر شده است و در حال حاضر ۲۰۰ عنوان کتاب را در هر سال منتشر می‌کند. محمد سلگی رئیس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی درباره تولید کتاب می‌گوید: انتشار

بسیار گامی می‌گذارد. ما در این زمینه فعالیت‌ها را با راه‌اندازی نشر الکترونیک آغاز کردیم. در واقع این نهاد پس از نشر آثار برنامه‌هایی را برای توزیع و در دسترس قرار دادن کتاب‌ها انجام می‌دهد. سلگی درباره توزیع کتاب می‌گوید: ما برای توزیع کتاب بیضاعت خوبی داریم. جهاد دانشگاهی ۴۰ فروشگاه و نمایشگاه دائمی کتاب و ۴۰ فروشگاه کوچک در مراکز دانشگاهی دارد که امکان خوبی برای توزیع کتاب است و می‌تواند کتاب‌ها را با حداقل هزینه در اختیار دانشجویان بگذارد. ما تجربه به اینکه در اینجا هدف بخش خصوصی، یعنی کسب در آمد و سود مد نظر نیست، ما در حال حاضر کرده کرون سیستم توزیع را دنبال می‌کنیم تا به صورت یک شبکه توزیع درآید. فروش اینترنتی کتاب هم از برنامه‌های جهاد است که با در خواست مشتریان کتاب برای آنان ارسال خواهد شد. ما این سیستم را به‌طور قطعی راه‌اندازی خواهیم کرد. طرحی را هم درباره کتاب‌های خارجی داریم که طی آن کتاب‌های خارجی در اختیار دانشگاهها شهرهای مختلف قرار خواهد گرفت.

مذاکرانی هم برای میانه کتاب دانشتم با کتاب‌های خودمان راه دیگر کشورها را سال کنیم و آثار سایر کشورها را نیز برای استفاده دانشگاههای کشور بیابانیم. توزیع کتابخوانی هم بخش دیگر فعالیت جهاد دانشگاهی در حوزه کتاب است. تأسیس کتابخانه در دانشگاهها و اهدافی کتاب از برنامه‌های جهاد در این جهت است. به گفته سلگی جهاد دانشگاهی سال گذشته حدود ۱۶ هزار جلد کتاب به کتابخانه‌ها اهدا کرده و ارسال حدود ۳۰ هزار جلد برای تجهیز کتابخانه‌های دانشگاهها اهدا می‌کند. برگزاری نمایشگاههای کتاب و تخصصی جشن کتاب، مسابقه کتابخوانی، میزگردها و کارگاههای آموزشی توسط جهاد دانشگاهی در طول سال تحصیلی در دانشگاههای مختلف به جهت توزیع مطالعه و در دسترس قرار دادن کتاب صورت می‌گیرد و

مجله فرهنگی
شماره ۲۱۷
پهلو
مهرماه ۱۳۹۴
شماره ۲۱۷
پهلو
مهرماه ۱۳۹۴

کتاب و دانشجو

فرماندهان مئون دارد و کاشیاں را به یکی از بچه‌ها داده است. هیچ کدام از هم اتقایی‌ها هم این مژمان مئون ندارند. آنهایی هم که ترم قبل پاس کرده‌اند، با کتاب را به خانه برده‌اند و یا اینکه به یکی از بچه‌ها داده‌اند.

سراغ کتابخانه کوچک خوارگاه می‌رود قسه اول، قسه دوم، قسه سوم و... همه کتاب‌ها را نگاه می‌کند، کمتر از بیست دقیقه طول می‌کشد، نه چیزی از کتاب مئون نیست. راه می‌افتد توی راهرو و آن‌ها را یکی یکی در می‌زند. هیچ کدام از بچه‌های خوارگاه کتاب از جلوی کتابخانه خوارگاه می‌گذرد تا به اتقل خودش برسد، به‌ها را که پایین می‌رود به این فکر می‌کند که کاش کاشیاں را به کسی نداده بود و به این هم فکر می‌کند که کاش کتابخانه خوارگاه...

چند سالی است که به علت افزایش تعداد دانشجویان توجه به امور خوارگاه‌ها از مهمترین دغدغه‌های وزارت علوم و همچنین معاونت دانشجویی این وزارتخانه شده است.

توجه به تجهیزات مورد نیاز در خوارگاه‌ها از جمله ایجاد کاز، آسرونگین، پنجرال و... و همچنین توجه به اوقات فراغت دانشجویان در خوارگاه‌ها و ایجاد فضاهای ورزشی از جمله فعالیت‌های امور خوارگاه‌های معاونت دانشجویی بوده است.

در کنار رسیدگی و تأمین چنین نیازهایی طی سال‌های اخیر شاهد توجه معاونت دانشجویی و مسؤزلان امور خوارگاه‌ها به مسائل فرهنگی دانشجویان نیز بوده‌ایم که ایجاد فضایی تحت عنوان کتابخانه خوارگاهی یکی از آنها بوده است.

البته چنین مقوله‌ای برای بسیاری از خوارگاه‌های کشور موضوعی کاملاً ناشناخته است و شاید هم وقتی می‌بینیم بسیاری از خوارگاه‌ها از دانشن بسیاری از امکانات اولیه زندگی محروم هستند توقع داشتن کتابخانه بی‌مورد باشد، اما در هر صورت طی سال‌های

گذشته شاهد حرکت‌های قابل توجهی از طرف امور خوارگاه‌ها و نیز از طرف دانشجویان به منظور راه‌اندازی و ایجاد کتابخانه‌هایی در چند ناصب در تعدادی از خوارگاه‌های دانشگاه‌های کشور بوده‌ایم.

محسن احمدی دانشجوی رشته مدیریت دانشگاه علامه طباطبائی در خصوص کتابخانه خوارگاه‌ها معتقد است: دانشجویان شهرستانی بیشترین وقت خودشان را در خوارگاه می‌گذرانند. وی به وجود فضاهای ورزشی در خودشان را در خوارگاه می‌گذرد، می‌گوید: محافظور که مسؤزلان به فکر اوقات فراغت دانشجویان هستند و فضایی را به دستگاه‌های بدنسازی اختصاص داده‌اند تا یا اینکه تعدادی مینز بینگ‌پانگ برای خوارگاه‌های خریداری کرده‌اند. می‌بایست به آن دسته از دانشجویان که علاقه مند به کتاب و کتابخوانی هستند نیز توجه داشته باشند، چرا که بسیاری از دانشجویان خوارگاهی شاید خیلی

علاقه مند به ورزش نباشند و دوست داشته باشند در فرصت‌های خالی خود در خوارگاه کتاب بخوانند و اینگونه اوقات فراغت خود را پر کنند. اما مسئولان بسیاری از خوارگاه‌ها، کتابخانه ندارند.

رئسا محمدرضا دانشجوی رشته منابع دانشگاه امیرکبیر به نیازمندی وجود کتابخانه در خوارگاه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: می‌بایست زندگی خوارگاهی را تجربه کرده‌باشم مشکلات و نیازمندی‌های آن بی برد، شاید طرح وجود کتابخانه و سالن فرانتخته در خوارگاه، حنده‌دار و مضحک به نظر آید اما به اعتقاد من همه خوارگاه‌ها نیازمند کتابخانه

و خصوصاً یک فرانتخانه مناسب آن خوارگاه است. محمدرضا پس از اشاره به افزایش جمعیت دانشجویان و کمبود فضای خوارگاه‌ها می‌گوید: محافظور که می‌دانیم دانشجویان خوارگاهی پس از اتمام کلاس‌ها در دانشگاه به خوارگاهی می‌گردند و علاوه بر می‌بایست از قسمت استفاده کنند تا به مطالعه درسی‌هایش بپردازد و نیازمند فضایی مناسب و آرام است و معمولاً چنین امکاتی کمتر فراهم است، چرا که یکی می‌خواهند نلویزیون نگاه کنند، یکی سازه می‌بینند، دیگری آواز می‌خواند و بالاخره فضای خوارگاه اقتدر شلغ است که نمی‌توان به مطالعه

خوابگاه‌ها ، کتاب‌ها ، نگاه‌ها

دروس پرداخت اما وجود یک فرانتخانه این امکان را فراهم می‌کند تا به راحتی به مطالعه کتاب پرداخت. محمدرضا معتقد است: اگر کتابخانه کوچکی در خوارگاه وجود داشته باشد فرهنگ کتابخوانی نیز به نفع در خوارگاه‌ها ترویج پیدا می‌کند چرا که بسیاری از بچه‌ها فرصت‌های زیادی را در خوارگاه‌ها به مطالقت می‌گذرانند و حالا اگر کتاب مناسب

دم دست داشته باشند حتماً به سراغ آن خواهند رفت. قادری یکی دیگر از دانشجویان دانشگاه امیرکبیر نیز معتقد است: کاهای اوقات فراغتی‌ها حاشه هستند و می‌خواهند روزدر از معمول بخوابند و استراحت کنند حال اگر کسی بخواند کتاب بخرد و یا اینکه به درس‌های دانشگاه رسیدگی کند می‌بایست به اتقل دیگران برود یا اینکه در سالن‌های خوارگاه برود. قادری می‌گوید: اگر در خوارگاه سالن فرانتخانه وجود داشته باشد دانشجویان خوارگاهی مشکل فضای مطالعه نخواهند داشت و هر ساعت از شبانه‌روزی می‌توانند در محیط آرام به درس‌ها و کتاب‌هایشان برسند.

علاقه‌مندی دانشجویان خوارگاهی و درخواست آنها نسبت به راه‌اندازی فضاهای جهت کتابخانه ویز سالن فرانتخانه در خوارگاه‌ها باعث شده تا طی چند سال گذشته زیر مجموعه‌های وزارتخانه علوم بخشی از توانمندی‌های خود را به این امر اختصاص دهند.

حرف‌کنی قابل توجه

صندوق رفاه دانشجویان یکی از محل‌هایی است که به موضوع کتابخانه‌های خوارگاهی سیار توجه داشته است.

فریروز سجادی مدیر صندوق رفاه دانشجویان در خصوص فعالیت‌های صندوق می‌گوید: صندوق رفاه دانشجویان در راستای اهداف و وظایف قانونی خود برای کمک به رشد استعدادها و تأمین امکانات رفاهی دانشجویان علاوه بر پرداخت تسهیلات رفاهی از جمله انواع وام و بازانه‌های دانشجویی در سال‌های اخیر در زمینه تجهیز خوارگاه‌ها و فضاهای دانشجویی نیز خدمات قابل توجهی ارائه داده است.

سجادی در ادامه می‌گوید: به طور یقین ایجاد امکانات رفاهی آموزشی، فرهنگی و ورزشی و بهداشتی در خوارگاه‌ها بخش عمده‌ای از دوران تحصیل دانشجویان در آنجا سیری می‌شود نقش بسیاری در تأمین آرامش روحی، سلامت جسمی و نیز تربیتخشن نمودن اوقات فراغت آنها دارد. بر همین اساس صندوق رفاه دانشجویان برای تحقق اهداف خود برنامه میان‌مدت و بلندمدتی تدوین کرده و نظارت مستمر بر امانت دانشجویی دانشگاه‌ها و نیز خوارگاه‌ها در اولویت این برنامه قرار داده است تا ضمن شناسایی کمبودها و نیازهایی‌های موجود از نظر فرات مسؤزلان و کارشناسان امور دانشجویی دانشگاه‌ها نیز در جهت کاهش نواقص و استانداردسازی امکانات تجهیزات خوارگاهی استفاده نماید.

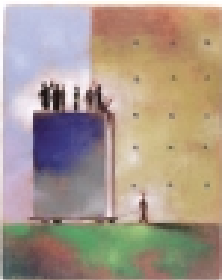
سجادی پس از اشاره به مطالب ذکر شده در خصوص توجه صندوق به راه‌اندازی و فرانتخانه در خوارگاه‌ها می‌گوید: صندوق برنامه مصوبی در خصوص راه‌اندازی و تأسیس کتابخانه‌های خوارگاهی ندارد اما برای درخواست‌هایی که از طرف دانشگاه‌ها یا ما ارسال می‌شود می‌توانیم در تأسیس کتابخانه‌های خوارگاهی از آنها حمایت کنیم.

سجادی می‌گوید: بر طرف کردن نیازمندی‌های اتقل دانشجویان بجزایب‌بخاری، موقت، کاز و... در اولویت قرار دارد و مسائلی چون تهیه کتاب و تأسیس کتابخانه در اولویت‌های بعد قرار دارند. اما در عین حال صندوق نسبت به این مقوله بی‌توجه نبوده است و مهمترین فعالیت‌های صندوق در راستای کمک به ایجاد و توسعه کتابخانه در خوارگاه به شرح ذیل است:

اعدای ۵۲۲۷ جلد کتاب علمی دانشگاهی، توزیع ۳۳۶۰ عدد مینز مطالعه، توزیع ۸۳۶۵ عدد صندوق مطالعه و توزیع ۵۰۰ عدد قسه کتاب.

وی به بازدیدهای دوره‌ای مسؤزلان صندوق رفاه دانشجویان از خوارگاه‌های سراسر کشور اشاره می‌کند و می‌گوید: اغلب خوارگاه‌ها دارای جمعیت‌های کمی یا بخش‌های فرهنگی و نیز شوراهای صفی هستند که در بازدیدهای بعد صورتی که درخواست‌های خودشان را مطرح کنند، ما نیز کمک‌هایی به آنها می‌کنیم. این مسؤزلان صندوق رفاه دانشجویان به شهرهایی چون تبریز، همدان، اهواز، اصفهان و... اشاره می‌کند و می‌گوید: اغلب خوابگاه‌هایی که تاکنون از آنها بازدید کرده‌ایم کتابخانه داشته‌اند که با توجه به توان دانشگاه تجهیز شده‌اند و ما نیز به آنها کمک کرده‌ایم.

سجادی پس از اشاره به تجهیز اکثر خوابگاه‌های دانشگاه‌های کشور به پایگاه‌های رایانه‌ای با برگزاری نمایشگاه‌ها و فرانتگاه‌های کتاب تخصصی در دانشگاه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: مدتی چنین نمایشگاه‌هایی برگزار نمی‌شد، اما دوباره شاهد راه‌اندازی دوباره نمایشگاه‌ها و فرانتگاه‌ها هستیم. وی به نمایشگاه تخصصی کتاب در خوارگاه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: اغلب خوابگاه‌هایی که تاکنون از آنها بازدید کرده‌ایم کتابخانه داشته‌اند که با توجه به توان دانشگاه تجهیز شده‌اند و ما نیز به آنها کمک کرده‌ایم.

اسمال این امکان فقط به دانشجویان دانشگاه‌های تهران تعلق یافته است.

این نمایشگاه و فروشگاه کتاب برای تحسین بازار به صورت دائمی برگزار شده است. تحسین فروشگاه و نمایشگاه دائمی کتاب تخصصی خارجی صندوق رفاه دانشجویان با همکاری انجمنی دانشگاه تربیت مدرس در این دانشگاه تظان گذشت. در این فروشگاه، حدود ۱۵۰۰ عنوان کتاب، چاپ سال ۲۰۰۳ تا بعد از زمانی نوشته‌های علمی در معرض دید و خرید قرار گرفته است. کلمه مستحق اعضای هیات علمی و دانشجویان می‌تواند کتاب‌ها را با تخفیف حداقل ۱۵ درصد خریداری نمایند. همچنین امکان سفارش تهیه کتاب از خارج و تحویل آن در کمترین زمان با تخفیف نیز فراهم شده است. در ضمن دانشجویان تحصیلات تکمیلی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با دریافت وام خرید کتاب تا سقف ۷۵ هزار ریال از صندوق رفاه دانشجویان می‌توانند کتاب خریداری کنند یا سفارش تهیه از خارج دهند.

این فروشگاه همه روزه به جز روزهای پنجشنبه و جمعه از ساعت ۹ تا ۱۶ دایر است و در ضمن علاقه‌مندان می‌توانند فهرست کتاب‌های موجود را در سایت www.modares.booster نگاه کنند.

موجودات دانشجویان

در کنار صندوق رفاه دانشجویان که تا حدودی در راه‌اندازی و تأسیس کتابخانه‌های خوارگاهی مسؤز بوده است، توجه خاص بعضی از مسؤزلان امور خوارگاه‌ها نیز در ایجاد چنین امکاتی بی‌اثر نبوده است.

حلم عبیدی مسؤز امور خوارگاه‌های دانشگاه شهید بهشتی راه‌اندازی کتابخانه و فرانتخانه در خوارگاه‌ها را بسیار ضروری می‌داند. او می‌گوید: دانشجویان خوارگاهی بیشترین وقت خود را در خوابگاه می‌گذرانند و کمتر وقت فراغت خود را در خوابگاه به نفع می‌گذرانند. توجه به کتاب و کتابخوانی از جمله مسائلی است که برای اهالی خوارگاه بسیار مهم و قابل توجه است. وی می‌گوید: برای راه‌اندازی و ایجاد کتابخانه در خوارگاه‌های دانشگاه شهید بهشتی با مشکلات زیادی از جمله تأمین بودجه مواجه بوده‌ایم و به همین دلیل مدیریت دانشگاه‌ها بیشترین توجه در این حوزه به کتابخانه مرکزی دانشگاه داشته است و به دلیل نبود امکانات کتابخانه‌ای در خوارگاه‌ها کتابخانه مرکزی دانشگاه تا ساعت ۱۰ شب به صورت یکسره دایر است.

وی به تنها کتابخانه موجود در کردی خوارگاه شهید بهشتی اشاره می‌کند و می‌گوید: این کتابخانه کوچک سال‌هاست که وجود دارد اما به دلیل مشکلات مالی هیچ وقت توانسته‌ایم آن را مجهز کنیم و کتاب‌هایی که وجود دارند با وجود گذشته صندوق کتاب‌هایی هستند که توسط دانشجویان اهدا شده و یا اینکه بعضی از دانشجویان بعد از فارغ التحصیل شدن کتاب‌های خود را در کتابخانه گذاشته‌اند.

عبیدی معتقد است کتابخانه برای دانشجو از نتخراب مهم‌تر است، چرا که دانشجو در کنار کتاب تعریف می‌شود و دانشجو بدون کتاب و مطالعه جایگاه واقعی خود را پیدا نمی‌کند. این مسؤزلان امور خوارگاه‌های دانشگاه شهید بهشتی می‌گوید از همین کتابخانه کوچک نیز بسیاری استیضای می‌نویند و معمولاً دانشجویان می‌آیند و درخواست کتاب‌های بیشتر برای کتابخانه می‌کنند. همچنین در این کتابخانه کتاب‌ها به صورت رایگان در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد. در چندین نمایشگاه‌هایی که در دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی رام نیز تعلق می‌گیرد که

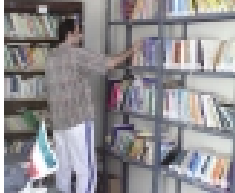
برای کتابخانه مرکزی صورت می‌گیرد.
عبیدی که به اهمیت جایگاه کتابخانه بسیار معتقد است می‌گوید: با توجه به مشکلات موجود برای تعیین کتاب برای کتابخانه‌های خوارگاه‌ها شاید یکی از بهترین راه‌ها حمایت و همکاری دانشجویان در تهیه کتابخانه‌های خوارگاهی باشد.به این صورت که این فرهنگ را ایجاد کنیم تا دانشجویان بعد از فارغ التحصیلی کتاب‌هایشان را به کتابخانه خوارگاه اهدا کنند و از طرف دیگر دانشجویان خوارگاهی نیز در سدیگی به مسائل کتابخانه‌گوشا باشند و با ایجاد چنین فرهنگی بعد از چند ترم شاهد یک کتابخانه نسبتاً فنی در هر خوارگاه خواهیم بود.

براندازی خوارگاهها و مشکلات موجود
دانشگاه امیرکبیر تهران با داشتن دانشکده‌های مختلف دارای کتابخانه‌هایی بسیار بزرگ و غنی است، آنگاه که مورد توجه دانشجویان دیگر دانشکاهای صنعتی و مهندسی تهران است. یکی از مسؤولان امور دانشگاه‌های دانشگاه صنعتی امیرکبیر در خصوص کتابخانه‌های خوارگاهی می‌گوید: یکی از مشکلات موجود در اداره خوارگاهها و تهیه نمودن آنها براندازی ساختمان‌های خوارگاههاست. وی در خصوص راه‌اندازی کتابخانه در خوارگاهی می‌گوید: اگر خوارگاه‌های هر دانشگاه مثل دانشگاه تهران به صورت متمرکز در یک مکان بود امکان تأسیس کتابخانه بسیار عملی تر بود اما از آنجایی که بسیاری از خوارگاه‌های دانشکاه‌های مختلف کشور به صورت پراکنده هستند احداث یک کتابخانه برای هر ساختمان و تأمین کتاب‌ها و تجهیز آن عملی بسیار مشکل است که امکانات و هزینه زیادی لازم دارد.

وی پس از طرح این مشکل به وضعیت کتابخانه‌های خوارگاه‌های دانشگاه امیرکبیر اشاره می‌کند و در ادامه می‌گوید: از بدو تأسیس دانشگاه امیرکبیر احداث خوارگاه‌های مورد نیاز به موضوع کتابخانه نیز توجه نشده است.

وی پس از اشاره به وجود تعداد ۱۰۳۰ جلد در کتابخانه خوارگاه دانشگاه امیرکبیر می‌گوید و در مجموعه امور خوارگاه‌های دانشگاه امیرکبیرستانی درمیون، نام استادان کتابخانه‌گوشا بر در همه خوارگاهها نیز کسب هست که به امور کتابخانه‌های خوارگاه‌ها رسیدگی می‌کنند. این مسؤولان امور دانشگاه‌های دانشگاه امیرکبیر معتقدند باید با شرایطی که بین کتابخانه‌ها و بعضی مراکز فرهنگی برقرار می‌شود توان تا حدودی کتابخانه‌های خوارگاهی را تجهیز نمود. کتابخانه جهت خوارگاه‌های دانشگاه امیرکبیر باید به رفم داشتن بودجه‌ای مختصر جهت خرید بسیار هم قابل توجه نیست.

خوشخوئی از دانشجویان کارشناسی ارشد این دانشگاه می‌گوید

شاید از کتابخانه‌های خوارگاهی خیلی هم نباید توقع داشته باشیم، چرا که کتاب‌های تخصصی معمولاً گران هستند و این کتاب‌ها را به کتابخانه دانشکده می‌دهند کتاب‌های ارزان قیمت هم معمولاً مخاطب ندارد. عموماً فکر می‌کنند شاید انتخاب یکسری کتاب‌های عمومی جالب توجه مانند رمان‌ها و داستان‌های کوراهی که در جشنواره‌های امینی جایزه برده‌اند و یا کتاب‌های ترجمه یا ارزش و پرورش بهترین انتخاب برای کتابخانه‌های خوارگاههاست. او می‌گوید دانشجویان معمولاً کتاب‌های تخصصی خوششان را از کتابخانه دانشکده تهیه می‌کنند و شاید اگر فراتر است به فرقات فراغت دانشجویان در خوارگاه خواهیم توجه کنیم باید به موضوع افزایش آگاهی‌های او بپردازیم و احتمالاً کتاب‌های عمومی بهترین گزینه هستند.

حرمینو مسؤول امور خوارگاه‌های دانشگاه علامه طباطبائی با اشاره به این موضوع که همه خوارگاه‌های دانشگاه علامه طباطبائی

دارای کتابخانه هستند می‌گوید: سعی کرده‌ایم کتابخانه خوارگاهها را براساس رشته دانشجویان مستقر در خوارگاهها تجهیز کنیم مثلاً اگر در خوارگاهی دانشجویان رشته ریاضی و دانشیسی سکونت دارند کتاب‌هایی که مناسب ایشان است را تهیه کرده‌ایم و برای دانشجویان رشته‌های علمی اجتماعی نیز کتاب‌های تخصصی این دانشجویان را برایشان تهیه کرده‌ایم.

حرمینو می‌گوید: البته برای همه کتابخانه‌ها نیز کتاب‌های عمومی نیز در نظر گرفته‌ایم و در کنار کتاب‌های تخصصی عمومی نیز سعی کرده‌ایم روزنامه و نشریه نیز برای دانشجویان خوارگاهی تهیه کنیم.

حرمینو با اشاره به موضوع کمبود بودجه می‌گوید: همین تعداد کتاب نیز بسیار مورد توجه دانشجویان خوارگاهی قرار گرفته است و معمولاً از درخواست‌های فراوانی جهت افزایش کتاب‌ها موافق هستیم که مثلاً طبق صورت‌نهایی تهیه‌شده معاین‌میل بدو درخواست‌های دانشجویان عمل کنیم.

راسته کتابفروشی‌ها

کتاب و دانشجو

نصرالله حدادی

کتاب‌های غیر درسی

امروز روز کتاب و دانشجو است و خدا را شکر که تا داناتان بخواند، دانشجو داریم و دهها و صدها ناشر، فقط کار و بارشان این است که «کار آنها را بیدارند» و کتاب درسی شان را فراهم آورند.

فیروز در روز کتاب و دانشش آموز نامه یک‌پروگرامم دارای تحصیلات عالی را خدمتتان تقدیم کردم و حالا آن دانش آموز دیروز، امروز دانشجو شده است و می‌خواهد، آنچه دیروز آموخت را با دانش امروزش درهم آمیزد و فردا یا انتقال آنها به نسل‌های آینده، به نان و آبی برسد.

مانشالله، هزادمانشالله، دیگر در هر شهر و شهرستانی تا داناتان بخواند دانشگاه داریم و به یک چشم بر هم زدن، لیسانس و بالاتر تحویل جامعه می‌دهند و حالا چقدر این تحصیل به درد پول درآوردن و تأهل اختیار کردن و زندگی گرداندن می‌خورد، خدا طاهر است و اگر دیدید مثلاً یک کارشناس جیبی، در حال رسیدگی به حساب‌های یک بانکدار، حیوانات و پرندگان و دروغ در خیابان بولوی است و به کاری غیر از تخصص‌اش مشغول است، اصلاً تعجب نکنید.

اگر دانشجویی را پیدا کردید که در مورد «فیلات»، درس خوانده بود و حالا سفیل و سرگردان، به دنبال کار بود و حاضر بود هر کاری را بکند تا بیکار نشاند، نباید باعث تعجب شما و بنده شود و دهها تخصص این چنین دیگر.

حالا این دانشجوی تیرگون‌بخت، به چه «ضرب و زوری» وارد دانشگاه شده، بیامند و طبیعی است که «دختر شاه پریان» را باید اسپر جسدش شاهه بگیرد و چون نه شاه پریان داریم و نه از جسدش شاه خوری هست، نه آنرا می‌گردونه این یکسری شوهر بالای قوز می‌شود و وضعیتی را به وجود می‌آورد که شاهد هستیم.

وقتی فراتر است همه وارد دانشگاه شوند، دهها و صدها مؤسسه آماده‌سازی برای تکویر، ضرورت وجود پدایمی‌کنند و آنچنان برایت باطنی و فیزی و فکری و روحی آبروی شاخشان است و صد البته دانشجویی حرب آن است که خوب درس بخواند و آهسته برود و بیاید و با شایع گریه هم کاری نداشته باشد. آیا هرگز آموزی فراهم آمده است که بگوید، این همه رشته‌های تحصیلی موجود در دانشگاه‌های ما، با فارغ التحصیلاتش چه می‌کند و چقدر این تخصص‌های فرا گرفته شده، ضرورت دارند و به چه میزان در جامعه ما این ضرورت‌ها به کار گرفته می‌شوند؟

چندی قبل در همین ستون از وضعیت کتاب‌های درسی دانشجویان و کمبودهای کتبم و طبیعی است که تمام هم و غم دانشجو فقط باید فراهم آوری این کتاب‌ها و مطالعه آنها باشد، تا هر چه زودتر خیاره‌ها را از شر آنها اقتضادی آنها رها کرد و به کمک کار شناخت. حالا این شافتن اصلاً به کار خواهد آمد یا نه؟ یا قرام الکاتبین است.

چندی قبل در ملاقاتی با چند دانشجوی علاقه‌مند، صحبت از «نسل بیگانه» یا کتاب بوده و یکی از آنها می‌گفت: «بایا اینقدر حجم کتاب‌های درسی زیاد است که اصلاً وقت نمی‌کنیم به چیز دیگر بپردازیم». در اینجا مشکل داریم، اما نباید باور کنید فاصله چندانی از نظر فنی و معلومات با ما ندارند، شهریه بسیار بالاست. همین قدر که بتوانیم کتاب‌های درس‌مان را تهیه کنیم و بخوانیم، خیلی برداشتی کرده‌ایم و کار فارغ التحصیلی را هر چه زودتر به پایان برسانیم، شاهکار نموده‌ایم و کتاب غیر درسی «گیلویی‌بنده» و هر ترم که عقب بقیضم، درمدرسه والدینیانم زیاد کرده‌ایم، و اصلاً باید برای چه بخوانیم؟

مگر استاد به جای شهریه از ما معلومات می‌خواهد؟ مگر مسؤولان دانشگاه از ما می‌پرسند چقدر علم و آگاهی داریم، یا به جیب پلر و مایر ما کار دارند؟

من که جوابی نداشتیم، شما را نمی‌دانم، با این وضعیت

طبیعی است که دو میلیون «لیدی» و شاید هم بیشتر - دانشجویان داشته باشند و شمارگان کتاب‌های غیر درسی، هزار و دو هزار باشد و تحصیلات عالی آموخته‌اش نشان‌گذار و گزار نامه فرق می‌کنند و معانی متفاوتی دارند.

چندین سال است که آموخته‌ایم «دیز پیپرم» و «زود برویم»

و «دود چراغ نخورده» و درس نخورده، ملا و مدرسه شویم، تنگ حرمسه‌تون، بی‌ن، «چه تاخمه اجتماع داشته» و هر کس پول ندارد، پول معطل است» و همه چیز در خدمت مادیات است. دانش‌آموخته‌ای که پس از سال‌ها جحش، در اول خم زندگی، مانده است و با نگاهش گذرا به اطرافش درمی‌یابد یا دلالی و خرید و فروش می‌توان، فقط مدت کوتاهی بولدارد، تحصیل به چه دردی می‌خورد و حالا که مدرک گرفت، سالار جامعه است، آن را می‌گیریم، اما راه درست آن است که از کانتنه دیگران دور کنیم و به همین دلیل است که تحقیق و تعصب و تولید در این ديار کمترین جا را دارد و مصرف و مصرف‌کردن آموزد و تهران، و هر کجای ایران بزرگ، اگر شما استادی را

سرنوچه امور تعامی کارها است. ببینید که به ماشین زاده‌ونه می‌بایلد در جیب و در خله‌ای اجاره‌ای زندگی می‌کند، آیا توره برایش خرید می‌کند، و احتیالی به او دارید؟ فراهم آوری حداقل امکانات زندگی در تهران، دهها میلیون تومان پول می‌خواهد و این کدام تخصص دانشگاهی است که

برای دانش‌آموخته‌اش آن را فراهم آورد، خود می‌ماند.

دانش آموز و دانشجوی مأمومف و استادان ما، باید ضرورت مطالعه را در کنار زندگی روزمره، دریابند و ارزش مطالعه را با هیچ چیز عوض نکنند و این میسر نیست الا با آنکه تغییرات بنیادین در نحوه نگارش آنها هستند به

جامعه و روی‌دادهایش به وجود آوریم.

محقق و پژوهشگر تا دقیقه زندگی دارند، به دنبال تحقیق و پژوهش خواهند رفت و بیشتر این کار خشک خواهد شد به بنیاد اعلی علم به مصرف زده‌اند و نه به دنبال زرق و برق دنیا، همانگونه که در گذشته بودند.

آن روز که برای مراجعه بسیار به بنیادستان، ملاک پول شد، آنگاه که برای تحصیل در مدرسه و دانشگاه، همه چیز را با پول عوض کردند و مکانی به نام «دفتر تقاضای» آزاده به راه انداختیم و آن وقت که اجازه دادیم هر که پول داد، برج سه به فلک کشیده، بساودن، آن اندک محقق و تحقیق را به طاق نسبان سیردیم و رهاورد آن بیست و اندکی دانش آموز و بیش از دو

میلیون دانشجوی شد و شمارگان کتابش، هزار و دو هزار نسخه می‌دانم آنچه را که گفتیم چقدر سقیمت دارد، اما من آن را بار بار دام و می‌دانم، بعضی از چیزها، با سعی دیگر جمع نمی‌آیند و آنکه لذت مطالعه و دریافت، کار چندانی با دنیا و زرق و برقش ندارد، و این گم کرده ماست.

سار محمدی

نقد مدرن به اعتقاد بسیاری در دهه بیست در دانشگاه تهران با درس‌های دکتر فاطمه سیاح آغاز شد، اما امروز پس از این همه سال نقد چه جایگاهی دارد؟ در پاسخ به این پرسش هندهای بر این باورند: نقد ادبی جدا از نقد و انتقاد به مفهوم عام قابل تصور نیست، چون جامعه ایران سایهٔ یک استبداد طولانی در طول تاریخ را دارد، فرهنگ نقدپذیری در جامعه ما نهادینه نشده است و تأثیر او با امروز نقد ادبی نداریم. اما دانشگاه‌های ادبیات وظیفه تربیت منتقد را دارند؟ اینده آثار تئوریک نقد که در دهه اخیر ترجمه و منتشر شده، آیا به دانش نقد در نزد ما منجر شده است؟ آنچه به‌عنوان نقد در مجلات ادبی و در مطبوعات چاپ می‌شود آیا مبارزهای یک نقد علمی را دارد؟ آیا اهل قلم ظرفیت و تحمل نقد آراشان را دارند؟ وضعیت نقد کتاب در ایران چگونه است و چگونه باید باشد؟ از ۸۳ تن از فرهنگ‌سازان، این مباحث را در میان گذاشته‌ام که بخش چهارم آنرا می‌خوانید:

نقد ؛ ۶ محک دیگر

گفت در اوج و در عرشان است یا در حد مطلوب است. و بهتر از این مقدر نیست.

هر نقدی با نقد دیگر تفاوت دارد. هر نشریه‌ای یا نشریه دیگر نقدی که چاپ می‌کند فرق دارد. نقدها بعضی وقت‌ها صرفاً نقاد است، بعضی وقت‌ها هم سرگوب است. بعضی وقت‌ها شکل دیگری دارد. یعنی می‌خواهم بگویم نقدها از عواطف مثبت و منفی خالی نیست.

اما نقدهای امروز در یک نگاه اجتمالی با نقدهای پنجاه سال پیش قابل مقایسه نیست. امروز نقدها خیلی فنی تر و مستدل تر شده است. زبان نقدها بهتر شده است. ادب نقد رعایت می‌شود و روشمندی در نقد و وضیحت. بهتری دارد. نقد آثاری که می‌خوانم، مثلاً نقد آثار شاهنامه پژوهی، یا پیش از آن باید بگویم نقد آثار قرآن پژوهی و ترجمه‌های قرآنی رواج خوبی دارد. بنده الان کتابی پیرامون چهل ترجمه از قرآن در دست تألیف دارم که رو به انجام است و ان‌شاءالله بزودی منتشر می‌شود.

از سویی دیگر آقای کوشا کتابی در دست آماده‌سازی دارند که نقدهایی بر ترجمه‌های ممتاز قرآن است. ما مکتب داشتیم که نقدهایی که فقط مجموعه‌ای از نقد کتاب دیگران باشد. در این زمینه سابقه نداشت. الان نقدهایی که نوشته می‌شوند بسیار رنگ‌گذار است. یعنی آن چیزهایی که مترجم یا مؤلف با مصحح

باید دریافت کنند در آینه نقد قابل دریافت است. اغلب نقدها نگاه و هدف اصلاح‌گرانه و اثر تصحیح‌کننده دارند.

من تزوید ندارم چندین کتاب در زمینه نقد ادبی و رهیافت‌های نقد. ترجمه و تألیف شده که در حوزهٔ جامعه‌شناسی، در حوزهٔ روانشناسی، یا در حوزهٔ رهیافت‌های هرمنوتیکی، رهیافت ساختارگرایانه، بسیار تأثیر گذار بوده و خواهد بود.

این رهیافت‌های متعدد و امروزین در وضیعت نقد ما جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده‌اند و منشأ تحول خواهند بود. امروز اگر به اکثر این آثار نظر بکنیم، می‌بینم به دست نقدانی با حرفه‌ای یا متخصص در آن حوزه‌ای که کتاب در آن رشته نوشته می‌شود، مورد مطالعه و کالبدشکافی قرار می‌گیرند. امروز کمتر افرادی را می‌بینیم که بدون مطالعه و شناخت نقد نویسند. مطمئن باشمید ترجمه و وچاپ آثار تئوریک نقد در دانش متقدان تأثیر گذار بوده است. من مقاله بسیار مفصلی در زمینه «آیین نقد کتاب» سال‌ها پیش در نشریه نشر دانش نوشتم. دیگران هم نوشتمند. مجموعه‌ای هم استناد سید فرید قاسمی منتشر کرده‌اند. دربارهٔ نقدها که چندین مقاله دربارهٔ چگونگی نقدنویسی هم در آن کتاب دیده می‌شد.

امروز ما به سوی تخصصی شدن شاخه‌های مختلف نقد می‌رویم که یکی مثلاً از منظر زیانشناختی، یکی از منظر صورنگاری، یکی از منظر روانشناختی و… و… به مقوله نقد پیروزاد. البته ضرب المثلی هست که می‌گوید، جاده ما همین قدر آب دارد. نباید انتظار داشت کتاب‌های تحقیقی ما که نوشته می‌شود، مثلاً متوسط باشد. اما نقد این کتاب فوق‌العاده

به مناسبت برگزاری نخستین جشنواره نقد کتاب در ایران

نقد مدرن به اعتقاد بسیاری در دهه بیست در دانشگاه تهران با درس‌های دکتر فاطمه سیاح آغاز شد، اما امروز پس از این همه سال نقد چه جایگاهی دارد؟ در پاسخ به این پرسش هندهای بر این باورند: نقد ادبی جدا از نقد و انتقاد به مفهوم عام قابل تصور نیست، چون جامعه ایران سایهٔ یک استبداد طولانی در طول تاریخ را دارد، فرهنگ نقدپذیری در جامعه ما نهادینه نشده است و تأثیر او با امروز نقد ادبی نداریم. اما دانشگاه‌های ادبیات وظیفه تربیت منتقد را دارند؟ اینده آثار تئوریک نقد که در دهه اخیر ترجمه و منتشر شده، آیا به دانش نقد در نزد ما منجر شده است؟ آنچه به‌عنوان نقد در مجلات ادبی و در مطبوعات چاپ می‌شود آیا مبارزهای یک نقد علمی را دارد؟ آیا اهل قلم ظرفیت و تحمل نقد آراشان را دارند؟ وضعیت نقد کتاب در ایران چگونه است و چگونه باید باشد؟ از ۸۳ تن از فرهنگ‌سازان، این مباحث را در میان گذاشته‌ام که بخش چهارم آنرا می‌خوانید:

آکادمیک و علمی باشد، نمی‌شود.

همان کسی که دارد نقد آکادمیک درجه یک می‌نویسد، می‌تواند مؤلف باشد و به جای نوشتن پنج نقد یک کتاب بنویسد. در این فضای فرهنگی همه حوزه‌های تألیف نوعی هماهنگی و همسویی با یکدیگر دارند. یعنی مؤلف و مترجم و مصحح و حتی ناشر و مخاطب هم همه باهم رشد می‌کنند. نظر به سپهر و افق فرهنگی است که احساس رضایت و خشنودی در من ایجاد می‌کند. وگرچه من هم نقدهای سست زیادی بینم. فرهنگ نقدپذیری هم هستهٔ آسته در جامعه فراهم می‌شود. چون می‌بینم نقدها اغلب متشغله است و در آغاز و پایان نقد محسوسات و اتمیزات یک کتاب راه می‌آورد. البته این هم عایع اخلاقی عمومی یا اخلاق فردی است که شاید سبب شده نلصاف و عدالت را رعایت کنیم.

البته علی‌الاصول نقدانی گفتن محسوسات نوشته نمی‌شود. نقدهایی که منفی باشند، بیشتر است و مثل صفحه حوادث روزنامه‌ها خواننده زیادی می‌دارند. یا این همه نقد تخصصی

ما نقد کتاب نداریم غلامحسین صدری افشار

وضیعت نقد در ایران بسیار بد است. من در مصاحبه‌های گذشته هم گفته‌ام، که ما تقریباً نقد کتاب نداریم. آنچه که نوشته می‌شود یا معرفی کتاب است یا تصغیه کردن خرده حساب مؤلف است و مترجم، یعنی ما آن دیدگاه مصفاه‌ای را که باید داشته باشیم و کتابی را از منظر ماهیت بررسی کنیم و ضعف و قوتش را بگویم این گونه بزرزه در سال‌های اخیر تقریباً وجود نداشته است.

یکی از مشکلات ما این است که اهل قلم هم تحمل نقد را ندارند. اگر کسی نقد مصفاه‌ای بنویسد، غالباً پادرفته نمی‌شود. به همین دلیل چون نوعی روابط محفلی در این کار دخل است. افراد ترجیح می‌دهند خودشان را در گیر این ماجراها نکنند. من یادم می‌آید در گذشته زمانی که امکاناتی داشتم و مجله‌ای در اختیارم بود معمولاً کتاب‌ها را معرفی می‌کردم و با این حد و رنگ، برای چه دشمن تراشی می‌کنی؟ همین ماجرا همیشه بوده، کمابیش در نشر دانش من نقد کتاب می‌دیدم و می‌بینم بزرزه نقدهای آقای کادونی که خیلی جانب و آموزنده نوشته می‌شد. اما اینکه نقدها بسیار کم است. اینکه نقد کمتر دیده می‌شود منتش نقدپذیری ماست و فقدان فضای علمی و فقتان فضایی گفت‌وگو، فقدان فضای علمی. همانگونه که می‌بینید وقتی کتابی تألیف می‌کنیم یا ترجمه می‌کنیم هیچ وقت حاضر نیستم که در زیرنویس بنویسم که فلان نظر را فلان موضوع را یا فلان نقل قول را از کدام کتاب برداشته‌ام و از چه کسی است؟ گاه هم در پایان کتاب همه جور کتابی را در آن کلمه ذکر می‌کنیم. فهرست منابع را می‌آوریم جز آن کتابی که از آن استفاده کرده‌ایم. چنین عملی را چه می‌توان برد؟ یکی فرهنگ فارسی می‌نویسد بدون آنکه بگوید ماخذ واقعی آن کتاب کدام بود. فردی تحقیق تاریخی می‌نویسد بدون اینکه در منبع گفته‌اند. این رفتارها ناشی از نبود فضای نقد و نقدنویسی شکل می‌گیرد. در همین سال‌ها کتاب‌های زیادی در زمینه شناخت مکتب‌های نقد در آمده. اصلاً فرهنگ نقد کتاب منتشر شده است.

از خود نقد واقعی هیچ خبری نیست. چون تذله واقعی مستلزم آن است که منتقد در حوزه‌ای که قلم می‌زند اشراف کاملی داشته باشد. آقای می‌آید راجع به کودکی تا ۸۸ ه‌فرد می‌نویسد. باید تاریخ را بشناسد. او فرآیند تحول تاریخی اطلاع داشته باشد. صحت‌سنجی تیرورها را باید بلد. اگر نقل قولی از مصدق می‌آورد باید ماخذش را ذکر بکند. کسی هم که این رویداد واقعی می‌کند

هوشنگ بولت‌آبادی

بیاه‌الدین خرشامی

غلامحسین صدری افشار

کاری با اهمیت هوشنگ بولت‌آبادی نویسنده

نقدنویسی در ایران، کاری با اهمیت است. آن‌خم در شرایطی که میزان کتابخوانی چندان زیاد نیست. تأثیر نقد می‌تواند به گسترش کتابخوانی بینجامد. نقد همیشه در ذهن ما ایرانیان مترادف با انتقاد است. به همین خاطر ورود به این عرصه کاری مشکل است و در دسر ساز. در هر صورت اگر کسی علاقه به این مسائل داشته باشد و قصدش شناساندن یک اثر باشد و اگر هم انتقادی دارد در جهت بهتر شدن اثر عمل کند. چنین شخصی هم عرصه نقدنویسی می‌تواند موفق باشد. به نظر من نویسنده‌گان عموماً انتقاد را نمی‌پایزند. بازها با چنین مسأله‌ای روی‌رو شدم که رابطهٔ نویسنده با منتقدی که اثرش را نقد کرده، تبدیل به یک دشمنی عمیق شده است. به اعتقاد من باید نویسنده‌گان تحمل خودشان را در برابر نقد افزایش بدهند و بپذیرند که هیچ اثری بدون عیب و ایراد نیست و اصلاً می‌عیب بودن میسر نیست.

اصولاً یک مسألهٔ را هم باید در نظر گرفت. کسانی که نقد می‌نویسند هم باید علم نقد را بشناسند و هم برای نوشتن نقد، آن کتاب را چندبار و به شکل عمیق بخوانند. متأسفانه در ایران رسم بر این شده که اهل قلم در حوزه‌ای که می‌نویسند، حاضر نیستند آثار کسانی را که در همان حوزه می‌نویسند، بخوانند؛ مثلاً رمان نویسد، رمان دیگران را نمی‌خواند یا اشعار، شعر دوستان خودشان را نمی‌خوانند. من دیدم در بسیاری موارد افراد برجسته‌ای که آثار منتشر شده در رشته خودشان را حاضر نمی‌شوند بخوانند و نظر بدهند.

نقد چه در جهت شناساندن اثر و معرفی آن به دیگران و چه در جهت نشان دادن نقص کار خوب است. متأسفانه نقدهایی که امروز در مطبوعات چاپ می‌شوند، وجه جانبدارانه آن بسیار پررنگ است. اغلب نقدهای چاپ شده، به این صورت نوشته می‌شود که منتقد با نسبت به نویسنده نظر مثبت پیش از اندازه دارد و در جهت ستایش و رفاقت است یا برای این می‌نویسد که نویسنده را تحفظه کند و به قول معروف، طرف را خراب کند. در نتیجه خود اثر را اینکه نه موارد، مطرح نیست. آنچه که الان اتفاق می‌افتد، همین است و به نظر من خوب هم نیست.

الان کتاب‌های خوبی در زمینه نقد در بازار هست که مطالعه آنها هم برای نویسنده و هم برای منتقد خیلی خوب است و می‌تواند چارچوبی به دست دهد. اما آنچه من به تجربه دریافتم این است که چارچوب‌ها در نقدنویسی ما وجود ندارد. در مطبوعات خارجی هم، به مقوله نقد فوق‌العاده اهمیت می‌دهند. ما باید به اهمیت نقد پی ببریم. به نظر من کسی که نقد می‌نویسد باید برای خودش این تعهد را قبول کند که کتاب‌هایی را نقد بکند که در حوزه تخصصی اش باشد و موضوع و محتوای کتاب را بشناسد. اگر یاد بگیریم که بین نقد و انتقاد تفاوت قابل شوم، بسیاری از مشکلات در این زمینه حل می‌شود.

بیش و کم رونق دارد بیاه‌الدین خرشامی محقق

بازار نقد کتاب بیش و کم رونق دارد. یعنی نشریاتی که در حوزه نقد منتشر می‌شوند، جدیدترین آنها هم نشریه ناقد است. نشر دانش هم یکی از قدیم‌ترین آنها در این زمینه است که به‌طور جدی به نقد می‌پردازد. البته میراث مکتوب هم به نقد می‌پردازد؛ کتاب هفتم و هجدهمطور جهان کتاب، آینه میراث هم در این راستا منتشر می‌شود. یک نشریه هم هست که اگر اسمش را نیاوردم ستم در حقیق خواهد بود. یعنی آینه پژوهش؛ آینه پژوهش پیشترین توجهش را به نقد کتاب معطوف کرده است. در رابطهٔ کمیت و نقدهای چاپ شده در این نشریات و نشریات دیگر باید گفت وضیعت ما بد نیست. اما کیفیت این نقدها را نمی‌توان

یاد به وقایع آن زمان اشاره داشت داشته باشد.

دانش نقد دانشن تئوری‌های نقد یا نقدنویسی دو چیز متفاوتند. منتقد علاوه بر دانش نقد، باید تسلط کافی نسبت به حوزه‌ای که نقد می‌نویسد داشته باشد. یعنی اثری را که نقد می‌کند بشناسد. لازم نیست تنها سوادم نقد داشته باشیم. - این اطلاعات مربوط به اصول نقد می‌شود- لازم است که شناخت کافی برآموزان آن کتاب هم داشته باشیم.

تربیت منتقد به عهده دانشگاهها هم نمی‌تواند باشد. دانشگاه‌های می‌توانند در رشته‌های مختلف، درسی یا واحدهی هم در مورد نقد دانشمند باشند. مثلاً دانشگاه ادبیات دوس نقد ادبی داشته باشد. کما اینکه در گذشته رشته نقدشماره داشتیم. در چنین موقعیتی شاید منتقدانی هم با توجه به ذوق و نبوغ خودشان یا به عرصه اجتماع بگزارند و سبب تحولی در نقدنویسی شوند.

به معنای واقعی نقد نداریم

خودتان بهتر می دانید که آنچه اغلب نویسندگان می گویند اغلب شاعران می گویند، درست است، یعنی من هم اعتقاد دارم که نقد به آن معنای واقعی در ادبیات معاصر نداریم. تقداهایی که نوشته می شوند، غالباً تقداهای محفلی است یا برای دوستیابی است یا در تعریف و تمجید انشایی است یا اینکه برای کوییدن و حذف نویسنده‌ای است که مطابق سلیقه ما نمی‌نویسد و مثل ما نمی‌اندیشد. شما خیر نگاه هسیدن من اگر نطق یکشم مثل می‌کنید. چیزهایی هست که به شکل خصوصی می توان گفت و چیزهایی هم هست که با رووش برای روزنامه و نشریات می گویند. ولی وضع نقد را هم می‌دانید چگونه است. گاهی آدم مشکوک می شود که نقد شاید هزینه‌ای شده است. حالاین هزینه، گاهی از منظر فرم و خویشی پرداخت می‌شود. یعنی منتقد به خاطر عرق قلبیلی و تعصب خانوادگی می‌نویسد که نوعی هزینه است. گاهی هم واقعاً هزینه مادی می‌خواهد. از من نخواهید وارد جزئیات بشویم.

اگر نقد متغایه و بی‌عرض نوشته بشود مطمئن باشید نویسنده هم طریقت پذیرش آن را دارد. فردی که من نمی‌شناسم در یکی از مجلات سینمایی در دو صفحه کتاب «بعد از عشق» من را به صورت دقیق نقد کرده بود حتی ایراد هم گرفته بود این را من می‌فهمیدم که منتقد بر بنیاد عقیده‌اش نوشته و آنچه که گفته به آن اعتقاد داشته است. این نوع نقد هیچ اشکالی ندارد. به قول سوسنطاسی‌ها ما هر معاهده پنجم قبل از میلاد می‌نویسند به تعداد نفوس آدمی، حقیقت وجود دارد یعنی حقیقت در ذهن هر انسانی به صورتی منطقی می‌شود و پایتفه و معنا می‌شود. نقد هر کتابی هر اثری اعم از هنری و غیرهنری از منظر یک شخص قابل مطالعه است. هنر، انسانی، دنیایی وسیع و مجزا و منحصر به فرد است. از نظر روحی و از نظر رفتاری، از لحاظ اندیشه و تفکر، براین‌ها هر هنری در ذهن هر انسانی یک جور اثر می‌گذارد. عده‌ای که خودشان را متولی ادبیات می‌انگارند و دائماً می‌خواهند برای این و آن حکم صادر کنند باید مقداری به دیگران هم مجال فکر کردن و قضاوت بدهند.

حالا جایزه بدهند یا ندهند بگویند این بد است و آن خوب است. هر انسانی برای خودش نظریاتی دارد. ادبیات گسترده بسیار وسیعی است که یک سرش مازک است و سر دیگرش دانیل استیل است. این مخاطب خودش را دارد و آن هم مخاطب خودش را قصه از وجود داشت. من معتقدم قبل از اینکه زبان به وجود بیاید. قصه به وجود آمده بود. حکایتی روی عذرها حکایت از قصه‌های زیادی از نیاکان ما دارد. انسان زندگی‌اش آلوده ادبیات است. من نمی‌گویم نقد نباشد اما نقد باید علمی، کنیکی و سالم باشد. خودتان بهتر می‌دانید من الان با خود

سانسوری حرف می‌زنم. خودتان وضع اهدای جوایز به نویسندگان را که می‌بینید.

کتاب‌هایی در زمینه تئوری نقد در ده سال اخیر منتشر شده‌اند که تأثیرش را در نقدنویسی ما کم‌کم خواهد گذاشت. هر پدیده‌ای در هر چیزی مشأثر است اما اینکه تئوری‌های نقد چقدر در سر و شکل دادن به نقدنویسی علمی مؤثر بوده، نمی‌توانم.

آنچه که در طول عمر خوانده‌ایم و شنیده‌ایم همه آنکه در ذهن و حافظه ما نمی‌ماند این اطلاعات در درازمدت ذهن انسان را ساخته و پرورده می‌کند و در نهایت یک انسان روشنفکر و آزاده‌ای می‌سازد که از تک‌ساحتی بودن خارج می‌شود. همیشه یک جریان در حوزه نقد ادبی که من آن را سالم نمی‌دیدم چه قبل و چه بعد از انقلاب بر فضای فرهنگی ما حاکم بوده است. منتها همان طوره که جمعیت جامعه اضافه شده، نویسنده و منتقد هم اضافه شده است و هر پدیده انبوهی پیچیدگی‌های خاص خودش را دارد. زمانی جامعه جمعیت کمتری داشت، نویسنده و منتقد کمتر بودند، نقد هم به صورتی کمتر بود و رابطه‌ها ساده‌تر بود ولی الان در هر کجوه چند نویسنده یا شاعر با نقاش هست.

نقدنویسی یک کار فوقی است. یک نوع نبوغ و خلاقیت لازم دارد، البته نیازی به پرورش هم دارد مثل بدنی که هم استعداد ژنتیکی دارد و هم عوامل محیطی رویش تأثیر می‌گذارد. یعنی یک بدن بسیار از این دو طریق به سلامت می‌رسد. منتقد هم باید آن استعداد ژنتیکی را داشته باشد. بعد آن عوامل محیطی که آموزش دانشگاهی است در کارش تأثیر می‌گذارد.

هنوز حرفه‌ای نیستیم

فریده مبدوی دامغانی:مترجم

همانگونه که می‌دانید، منسأفقه مادر ایران، از منتقدان بزرگی از قماش هرد، بلو، موژیو، متاله، کارلو، بوژوژ، دوهمل یا ترتیب فرای نامی بر خوردار نیستیم. زیر اساس کار نقد ادبی، به‌صورت امری واحد و یگانه در میان عزیزان روشنفکر ما صورت نمی‌پذیرد. زیر اکثر عزیزانی که با بزرگواری تمام از لسوزری و جدبندت لازم برخوردار هستند، با بدان حد که حاضر می‌شوند به کار نقد آثار ادبی داخلی یا خارجی همت گمازند. در اصل، خیرنگار،

مترجم یا استاد دانشگاه هستند و در نتیجه، پیش‌زمینه‌ای جدی و به قول معروف، آکادمیکی و حرفه‌ای در این مقوله ندارند. با این حال، لازم است از چنین عزیزانی، نهایت‌سپاس را بجای آورد زیرا در جنگلی بی‌قانون و در هم برهم تقدایی در کشورمان، از شهادت لازم برخوردار هستند که دل به دریا زنده‌وبه بررسی و توضیح و نقد اثری که لازم است برای خوانندگان کتاب، بیش از پیش معرفی‌شود همت گمارند و کارنو و جدبندی را نالند کنند.

با این حال ما در ایران، هنوز هم از نقد ادبی به معنای واقعی کلمه و

آنگونه که در کشورهای اروپایی یا آمریکا وجود دارد، بهره‌مند نیستیم. این به آن دلیل است که بسیاری از منتقدان ایرانی، البته این نظر من است و هیچ نوع حالت اجباری یا مطلقندی نداره) هنوز هم به احساسات و نظریات باطنی خویش، با علاقی یا از جزارهای خود، با آنچه مورد خویشدوش‌اش با برعکس موجب ناراحتی و بی‌علاقگی‌اش می‌گردد، با محبت ادوست‌ها و در ادمنین‌ها اعم از نظر حرفه‌ای، عقیدتی یا مکتبی ادبی، عمیقاً اگر فزاتر است و هنوز به آن درجه از حرفه‌ای بودن نرسیده است که بتواند با زبانی بی‌طرفه، آکادمیک، و عاری از شرارت و پیش‌زبان و تمسخر، به نقد ادبی همت گمارد، یا گاه پیش می‌آید که لحن منتقد ایرانی، از حالتی غیر حرفه‌ای و اندکی نیز ناملازم برخوردار می‌گردد که البته جای تأسف بسیار دارد. زیرا همان منتقد بالابالی که به انجام رسداده و شایان تقدیر نیز هست، شاید می‌توانست است با لحن و گفتار نیز هم شایسته‌تر، شیرین‌تر و منطقی‌تری، به نقد یک اثر بپردازد.

چندان راضی‌کننده نیست

میوش قویبی مترجم

تقداهایی که امروز در مطبوعات چاپ می‌شود، چندان راضی‌کننده نیست. من الان دارم تقداهای را که روی آثار مارسل پروست نوشته شده نگاه می‌کنم. در این تقدای یکی «دو عطف فاشخ دیدم که اوست نویسنده‌اش را نمی‌برم. از طرفی بخشی از تقداهای که منتشر می‌شوند، ترجمه هستند. تقداهای تألیفی خیلی کم است. در مورد کتاب‌های فارسی که تألیف می‌شوند و تقداهایی که بر این آثار نوشته می‌شود اطلاعات زیادی ندارم. اما تقداهایی که بر آثار ترجمه‌شده، نوشته می‌شود، بیشتر مرز کتاب است تا نقد. مقداری از مطالبشان را از سومی گیرند و مقداری هم از مطالب را یا به هم بسازند تا تقداهای که خواننده‌اند فراهم می‌آورند.

البته برخی از منتقدان هم خیلی خوب هستند، دو سه تا از منتقدانی که آثارشان را می‌خوانم، تقداهای خوبی می‌نویسند. اما به‌طور کلی، هنوز مناسبانه کار زیادی نکرده‌ایم.

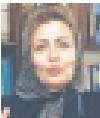
نقد را اگر به معنای انتقاد بگیریم، هنوز در کشور ما هستند در میان منتقدان و اهل قلم که نقد را با انتقاد یکی می‌پندارند. اگر با این دید به نقد نگاه کنیم، بسیاری از نویسندگان نقد را بر نمی‌تابند. اگر نقد را به مفهوم واقعی در نظر بگیریم، جز اینکه سطح فرهنگ را بالا ببرد و موجب اعتلای فرهنگی بشود و به هیچ خوانندگان کتاب جناب بیفزاید. نقش دیگری ندارد. در واقع منتقدی است بین خواننده اثر و نویسنده‌اش. این پلی در مواقعی می‌تواند بسیار متمرکتر باشد. اگر نقد به منظور یادگیری و بهانه‌جویی باشد، به نظر من چندان مورد پذیرش مؤلف و مخاطب قرار نمی‌گیرد.

کتاب‌های تئوریک نقد که در یک‌دهه اخیر ترجمه شده‌اند، البته در نقدنویسی و پرداختن به نقد علمی و تخصصی صددرصد تأثیر داشته‌اند. اصلاً نمی‌تواند غیر از این باشد. این آثار تئوریک پیش‌بین جدبندی به منتقدان می‌دهد و به هر حال نقش نقد را در ادبیات و فرهنگ ما روشن می‌کند.

باید دانستیم تا به یک جایگاه قابل قبول برسیم.

در میان کتاب‌های نقد به برخی از کتاب‌های جناب هم برمی‌خوریم. مثلاً کتاب «قصه مگان» را به قلم علیرضا سیف‌الدینی خواندم. به نظر من کار جالبی آمد. یکی «دو کتاب در حوزه نقد و شناختش از دکتر محمد صنعتی خواندم که بسیار علمانه و جذاب نوشته شده است. به هر حال با منتقدانی حرفه‌ای هم داریم هر چند تعدادشان اندک باشد، با مثلاً خاتم آژر نیسی از جمله منتقدان متخصص و آگاه ما در حوزه ادبیات بود که روی آثار نویسندگان ایرانی هم کار کرده بودند. علاوه بر آن‌ری که در بزمیون کتاب‌های آباکوف و دیگران نوشت، چند نقد از اشعار فروغ هم به قلم او خواندم که بسیار دقیق و حساب‌شده نوشته شده بود. البته بعضی وقت‌ها هم تقداهای سطحی و بی‌برنامه در مطبوعات چاپ می‌شود که شخصاً نمی‌پسندم.

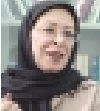
من اعتقاد دارم در تربیت منتقدان متخصص و آگاه دانشگاه‌ها نقش مهمی می‌تواند ایفا کنند و باید هم منتقد تربیت کنند. اتفاقاً در دانشگاهها، شاعر و نویسنده که پرورش نمی‌دهیم چون در این مورد می‌توانیم بگوییم، شعر و داستان، مربوط به آفرینش و خلاقیت و نبوغ است، ولی نقد آموزشی است و می‌تواند در دانشگاهها آموزش داده شود. الان هم گروه‌هایی از دانشجویان در دانشگاهی که تدریس می‌کنم، همین کار را دارند می‌کنند. امیدوارم در سال‌های آینده، آثارشان را ببینیم. م تلاک دانشجو در مقطع دکترا دارد روی زمان کلید کار می‌کنند. معمولاً این تقداهای نقد، تفهیمی است. به‌طور کلی وظیفه دانشگاهها تربیت منتقدان آگاه و متخصص است.

فریده کلبو

فریده مبدوی دامغانی

میوش قویبی

ریشه‌ها

کتاب و دانشجو

مهندسی خبری

... و چندکالج بین‌المللی کتاب

وقتی می‌خواهیم در مورد **دانشکده‌هایی که به نوبه‌ی** کتاب و آموزش و تولید آن مشغولند تحقیق کنیم، نمی‌دانیم از کجا باید شروع کنیم و به دنبال چه چیزی بگردیم. ولی بعد از گذشت مدت کوتاهی با حجم زیاد اطلاعاتی روبه‌رو شدیم که نمی‌توانیم با آن، چه کنیم. به همین دلیل بدون مقدمه به سراغ تعدادی از این دانشگاه‌ها که مشابه داخل وارد می‌رویم و رشته‌هایی که در این معرفی شده‌اند و سابقه‌های کارنامه‌ی آن‌ها به عنوان عجیب دنیای کتاب در موفقی دیگر بررسی می‌کنیم.

دانشکده علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

دانشگاه آریزونا www.arizona.edu

این دانشگاه با ۲۳ هزار دانشجو در شهر تریسان ایالت آریزونا یکی از دانشگاه‌های تراز اول آمریکا محسوب می‌شود. رشته کتابداری از سال ۱۹۰۴ توسط دکتر لوئیس رالد ویلسون به صورت کلاس‌های تخصصی تشکیل شد. در سال ۱۹۲۹ مدرسه علوم کتابداری در این دانشگاه افتتاح شد. در سال ۱۹۳۲ کلاس ۳۳ نفره و ۵ نفر هیأت علمی تشکیل شد تا جایی که در سال ۱۹۸۷ اطلاع‌رسانی، مدیریت و برنامه‌ریزی اطلاعات با عنوان موضوع‌های مهمی در جامعه بشری مطرح شدند. هیأت علمی این کالج با علم اطلاع‌رسانی راین در برنامه‌های خود جای دادند و به این ترتیب، نام دانشگاه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی ثبت شد که تاکنون ۲۵۰۰ متخصص در این رشته‌ها از این دانشگاه فارغ‌التحصیل شده‌اند.

رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در این دانشگاه در سه سطح کارشناسی، کارشناسی و دکتری وجود دارد. یک دانشجوی کتابداری برای اینکه به عنوان یک کارشناس کتابداری شناخته شود، باید ۳۸ واحد درسی را در یک دوره دروسه طی کند. برنامه‌های آموزشی این دوره شامل دروس تئوری و عملی در ارتباط با تجزیه و تحلیل اطلاعات، سازماندهی و بازیافت اطلاعات و طراحی و ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی است.

دانشکده کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه سن خوزه <http://slisweb.sjsu.edu/slisl>

این دانشگاه در سال ۱۹۵۲ با رشته کتابداری شروع به کار کرد و در سال ۱۹۹۹ موفق به کسب گواهینامه اعتباری از انجمن کتابداران آمریکا شد. در چند سال گذشته نیز دوره کارشناس کتابداری آن به کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی تبدیل شد. دوره‌های اصلی در این دانشگاه وجود دارد یکی (MSLIS) یا کارشناسی کتابداری و علوم اطلاع‌رسانی و دیگری (Library media teacher services credential).

دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی باید ۲۲ واحد درسی شامل ۱۲ درس ۳ واحدی را گذرانند و چون این درس همانند زمان زیادی را برای مطالعه و تحقیق طلب می‌کند اغلب دانشجویان در یک نیم سال تحصیلی معمولاً ۱ تا ۳ درس را انتخاب می‌کنند و بنابراین ۷ تا ۱۲ سال طول می‌کشد تا این دوره را کامل کنند. برای گذراندن واحدهای تخصصی هر کدام از این رشته‌ها در ابتدا لازم است ۳ واحد پیشنیاز یا موفقیت پشت سر گذاشته شوند، این ۳ واحد عبارتند از: درسی‌های جامعه و اطلاعات، بررسی‌های جامع پیچیده آموزشی که از بخش‌های مختلفی چون اقتصاد تاریخ و تکنولوژی تشکیل شده‌اند، بازیابی اطلاعات، اصول بازیابی اطلاعات و سیستم‌ها و خدمات اطلاع‌رسانی و مدیریت و سازماندهی اطلاعات، سایر واحدهای درسی انتخابی هستند و دانشجویان براساس علاقه و حوزه‌های که در آینده می‌خواهند فعالیت کنند از میان دروس زیر تعدادی را انتخاب می‌کنند:

خدمات اطلاع‌رسانی، منابع اطلاع‌رسانی، شامل مطالعه بر منابع مرجع، ارزیابی‌های ارسال خبر، روش‌های تحقیق است؛ کتابداری دانشگاهی، کتابداری تخصصی، کتابداری عمومی، بررسی شرایط موجود در کتابخانه‌های عمومی؛ کتابخانه‌های مدارس، آموزش و تکنولوژی اطلاعات، شامل آنالیزهای با کامپیوتر و روش‌های جدید

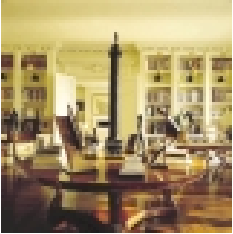
الکترونیک از اطلاع‌رسانی؛ سیستم‌های کتابخانه‌های خودکار، جست‌وجوی online شامل روش‌های جست‌وجو و مدیریت در ارائه خدمات جست‌وجو است؛ فهرست‌نویسی؛ روش‌های فهرست‌نویسی به صورت تئوری و عملی؛ آرشیو و نسخه‌های خطی؛ شامل فرآیندهای حفاظت از اسناد و مدارکی چون دست‌نوشته‌ها، عکس‌ها و ریسیدی از منابعی است که هنوز به چاپ نرسیده است؛ مدیریت ثبت اطلاعات؛ آشنایی منابع اطلاعاتی برای کودکان زیر ۶ سال؛ ۶ تا ۱۲ سال و نوجوانان؛ انتخابچه کتاب و کتابخانه روش‌های تحقیق در کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ معرفی شبکه‌های اطلاعاتی و...

کالج پان‌کالی اترین

این کالج بخشی از دانشگاه اربارت گردن است که در سال ۱۹۸۲ تأسیس شده و یکی از جدیدترین دانشگاه‌های اسکاتلند است. آمارهای تأسیس این دانشگاه به زمانی برمی‌گردد که در سال ۱۷۳۱ رابرت گردن تمام املاک خود را صرف ساختن یک مدرسه سپرده نمود. تاریخ این مدرسه رشد کرد تا جایی که در ۱۹۸۲ به عنوان کالج طی و در ۱۹۸۲ به عنوان یک مرکز دانشگاهی شناخته شد. در این کالج در حال حاضر بیش از ۳ هزار دانشجو در ۹ بخش مختلف زیر تحصیل می‌کنند: حسابداری، مدیریت، اقتصاد، حقوق، مدیریت اطلاع‌رسانی، زبان و ارتباطات، بازاریابی، مدیریت منابع انسانی و گردشگری.

کالج کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه هنر www.slis.indiana.edu

این کالج در شهر بلومینگتون هند واقع شده و از ۵۰ سال قبل تاکنون حدود ۶۵۰۰ دانشجو از این کالج فارغ‌التحصیل شده‌اند. این

کالج در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در سطح مختلف کارشناسی و کارشناسی و دکتری دانشجو می‌پذیرد.

دانشکده علوم ارتباطات و اطلاع‌رسانی (CCIS) دانشگاه کنتاکی

دانشگاه کنتاکی در سال ۱۸۶۵ توسط جان بومن تأسیس شد. در سال ۱۹۹۳ دانشگاه ارتباطات و اطلاع‌رسانی این دانشگاه از اعطای گروه‌ها و رشته‌هایی چون ارتباطات، روزنامه‌نگاری، کتابداری و اطلاع‌رسانی تشکیل شد. این دانشگاه دارای یک قانون ویژه درباره تجدیدنظر و بهینه‌سازی آموزش‌های ارائه شده است که تأکید ویژه‌ای بر ادبیات کودکان دارد. در ضمن دانشگاه علوم ارتباطات و اطلاع‌رسانی به نوبه‌ی یک مرکز آموزشی مجازی نیز به شمار می‌رود چرا که بسیاری از دانشجویان آن به صورت غیر حضوری با استفاده از اینترنت از کلاس‌های درس استفاده می‌کنند.

کالج اطلاعات دانشگاه تگزاس www.lib.utexas.edu

دوره‌ها و برنامه‌های آموزش این کالج عبارتند از:

۱- دوره‌های دکتری برای محققان و پژوهشگران اطلاعات و شاگردان ممتاز

۲- دوره‌های پیشرفته برای مطالعه در بخش‌های مثل بایگانی اطلاعات، سیاست‌های اطلاع‌رسانی، مدیریت و طراحی سیستم‌های اطلاع‌رسانی، کتابداری، مرزهای طراحی، مباحث مباحث (سیستم‌های چندرسانه‌ای و حفاظت و ثبت اطلاعات)

۳- دوره‌های ویژه برای کتابداران مدارس نحوه ارائه خدمات و اطلاع‌رسانی برای نوجوانان این دانشگاه به دلیل برخورداری از گروه‌های علمی که اغلب جزو پیکنگام تحقیق و پژوهش در رشته‌های اطلاع‌رسانی هستند در سال‌های اخیر در رشته‌های مثل طراحی دیجیتال سیستم‌های اطلاع‌رسانی، مدیریت سیستم‌های الکترونیکی اطلاع‌رسانی و تولیدات مدیا موفق عمل کرده و فرصت‌های اطلاع‌رسانی و تولیدات مدیا موفق عمل کرده و فرصت‌های اطلاع‌رسانی را برای فارغ‌التحصیلان خود به وجود آورده است.

۴- کالج کتابداری و اطلاع‌رسانی (SLIS) دانشگاه تگزاس <http://www.unt.edu> شمعی یکی از مجهزترین کالج‌های اطلاع‌رسانی و دارای سیستم‌های آموزش از راه دور است که تعداد بسیار زیادی تحقیق و پژوهش هم در این کالج صورت می‌گیرد به طوری که فقط در سال گذشته ۲۰ مقاله توسط اعضای هیأت علمی آن در ۵۰ نشریه بین‌المللی و محلی مطرح شد. این کالج دارای مرکزی است به نام مرکز اطلاعات الکترونیکی (TXCD) که با سرمایه‌گذاری در بخش تحقیقات از دانشجویان حمایت می‌کند.

سه راه برای تحصیل در این دانشگاه وجود دارد: ۱- کلاس‌های حضوری، بسیاری از دانشجویان علاوه بر این که با حضور در کلاس‌های درس استادان مطرح از تجربیات آنها استفاده کنند. ۲- کلاس‌های online کلاس‌های درسی به صورت online ارائه می‌شوند و دانشجویان با اتصال به اینترنت از مطالب استفاده می‌کنند.

۳- برگزاری دوره‌ها در دو شهر تالاس و هوستون. این کالج با همکاری انجمن کتابداران آمریکا در این دو شهر کلاس‌هایی را برگزار می‌کند که در پایان نیز گواهینامه‌های معتبری را از طرف انجمن به افرادی که دوره‌ها را با موفقیت طی کرده‌اند ارائه می‌شود. کلاس‌ها در روزهای آخر هفته و بعد از ظهرها ارائه می‌شوند.

برخی از واحدهایی را که دانشجویان این کالج باید مطالعه کنند عبارتند از: ادبیات کودکان، مطالعه و ارزیابی‌های کتاب‌های کودکان، سینماها، شامل سخنرانی‌ها و بحث‌های مناسب با موضوعات تحقیق در کتابداری و اطلاع‌رسانی که منجر برای دانشجویان سال‌های اول و دوم ارائه می‌شود. سازماندهی اطلاعات؛ تکنولوژی‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌رسانی تخصصی؛ منابع الکترونیک برای کودکان و نوجوانان؛ اهداف شناسایی منابع الکترونیک قبل از استفاده برای کودکان؛ منابع اطلاعاتی در بررسی؛ مسائل کتابخانه‌ها؛ مدیریت مجموعه‌ها؛ تاریخ چاپ؛ آرشیو عکس و فیلم؛ بازاریابی اسناد و مدارک؛ حفاظت از اطلاعات و سیاست‌های اطلاع‌رسانی. یکی از ویژگی‌های این کالج ارائه بسیاری از واحدهای ذکر شده به صورت Web-based است. یعنی اینکه دانشجویان این واحدها را هم به صورت حضوری و هم از طریق web دانشگاه می‌توانند گذرانند.

کالج اطلاع‌رسانی و بیسکانسین www.DeepTosols/

این کالج در شهر میولواکی آمریکا واقع است و شامل دوره‌های کارشناسی اطلاع‌رسانی برای پرورش متخصصان رشته‌های اطلاع‌رسانی برای کار در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و بایگانی مؤسسات دولتی است.

گزارش مراسم یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی

برگزیدگان یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی جوایز خود را دریافت کردند. به گزارش خبرنگار کتاب هفته در این مراسم که صبح روز گذشته در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد، غلامعلی حدادعادل، رئیس مجلس شورای اسلامی، علی منتظری، رئیس جهاد دانشگاهی، محمد سلیمی رئیس انتشارات جهاد دانشگاهی و سعید سمنانیان رئیس دانشگاه تربیت مدرس سخنرانی کردند.

کتاب سال دانشجویی حاصل انقلاب فرهنگی است
برگزاری کتاب سال دانشجویی از دل انقلاب فرهنگی برآمده است و معنای آن باز کردن میدان ظهور خلافت های دانشجویان است.

علی منتظری، رئیس جهاد دانشگاهی، با بیان این مطلب گفت: اینکه تالیف فضایی را برای شکوفایی توان و استعداد جوانان فراهم کنیم، فکری ناشی از روح بلند و دلنشین امام خمینی (ره) بود که بخشی از آن در انقلاب فرهنگی شکل گرفت. وی با تأکید بر اینکه انتصاب کتاب های سال دانشجویی و ایجاد جشن میان دانشجویان تحصیلات تکمیلی، مقدمه ای برای جشنی بزرگتر است، ابراز امیدواری کرد این حرکت باعث حضور درخشان تر نخبگان علمی شود.

رئیس جهاد دانشگاهی در ادامه به تعداد داوران اشاره کرد و گفت: دویست عضو هیأت علمی دانشگاه های آثار را بدین نام معرفی با مترجم، برای پرهیز از سوگیری و غرض ورزی، مورد بررسی قرار دادند.

منتظری در پایان با بیان اینکه عده ای جوایز برگزیدهگان کتاب های دانشجویی را ناجیه می دانند، از دانشجویان برگزیده عذرخواهی و ابراز امیدواری کرد این مراسم توانمند باعث به وجود آوردن فضایی شود تا نویسندگان جوان آثارشان را با پشتوانه این جشنواره به محیط علمی کشور عرضه کنند.

نمی توانیم نقاط قوتشان را تبلیغ کنیم

دکتر سعید سمنانیان رئیس دانشگاه تربیت مدرس نیز در این مراسم، بررسی روش های ساینمایی در جامعه پرداخت و تأکید کرد: دلیل مهم این رویداد این است که بسیاری از واقعیت های جامعه بخوبی منعکس نمی شود و دیگر اینکه ما در تبلیغ نقاط قوت خود ناتوان هستیم.

وی در ادامه به بررسی رنده مجلات علمی پرداخت و افزایش تعداد این مجلات را دلیلی بر افزایش پژوهش در ایران عنوان کرد.

بررسی آثار کتاب های منتشر شده، چاپ مقاله در مجلات بین المللی و افزایش ارجاعات به مقالات بین المللی دانشمندان ایرانی و تعداد اختراعات ثبت شده نیز موارد دیگری بودند که رئیس دانشگاه تربیت مدرس در این آثار اشاره رنده علمی در کشور بودند.

مبشترین هادر گروه علوم انسانی و پزشکی بودند

کتاب های گروه های علوم انسانی و علوم پزشکی دارای بیشترین فراوانی و کتاب های گروه های هنر و معماری دارای کمترین بودند.

محمد سلیمی، رئیس انتشارات جهاد دانشگاهی در گزارشی که از جریان انتصاب کتاب سال دانشجویی می داد، با اعلام این مطلب افزود: در این دوره ۱۵۳۳ اثر به دبیر خانه رسیده بود که نسبت به دوره نهم حدود ۵۳۷ درصد افزایش و نسبت به دوره هفتم ۸۲ درصد کاهش داشته است. علت کاهش آثار را شاید بتوان مقارن به افتضاح نشر مربوط دانست.

بیانیه هیأت داوران یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی

اصول علمی در آثار بیشتر رعایت شده است

توجه دانشجویان به رعایت اصول علمی در تدوین آثار و کتاب های بیشتر شده و بهره گیری از منابع جدید از دیگر شاخصه های است که رشد کرده است. به گزارش خبرنگار کتاب هفته، هیأت داوران یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی در بیانیه ای با اعلام مطلب فوق افزود: است ارفقای نسبی در این شاخص ها نشانته امیدبخشی است که انتظار می رود در سال های آتی نیز به رشد خود ادامه دهد. اما بهترین مسأله که یادآوری آن ضروری به نظر می رسد، توجه به اولویت هاست که با همه تلاشی که در این زمینه مشهود است، هنوز به درجه مطلوب نرسیده و لازم است برای بهبود آن کوششی گسترده تر صورت گیرد.

این بیانیه می افزاید: شرایط جامعه ما شرایطی ایستادست و در فرایندی مستمر در تغییر و تحول است. بنابراین به میزان تغییرات حادث شده، اولویت ها نیز متغییر است. ایستادست و اولی قلم اصحاب و محققین حضوری حضور زنده و پویا در حیات علمی جامعه، دالما نیازمند شناسایی این اولویت ها هستند.

هیأت داوران در انتها تأکید کرد: دانش بیشتر و توسعه کشورها در گرو پیش بینی های آینده، بازیگری در عملکرد و اهداف، تبیین وضع موجود و ترسیم مسیر آتی رشد به جهت پاسخگویی برای نیازهای محلی، منطقه ای، ملی و جهانی است. این انتظار از دانشجویان هست که به این مسأله توجه بیشتری داشته و در آثار خود به آنها بپردازند.

سقف جوایز بالا رفت

در مراسم برگزاری یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی و به دلیل زمزمه هایی که از کم بودن جوایز به گوش می رسید، غلامعلی حداد عادل رئیس مجلس شورای اسلامی و احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هر یک با اهدای یک سکه بهار آزادی، علاوه بر جوایز در نظر گرفته شده، از دانشجویان برگزیده تقدیر کردند.

به گزارش خبرنگار کتاب هفته، همچنین حجت الاسلام قمی، نماینده مقام معظم رهبری در نهاد رهبری دانشگاهها نیز با اختصاص سفر حج عمره به برگزیدگان باعث تشویق حاضران شد.

روایتی از یک دهه تلاش

منتشر شد

کتاب سال دانشجویی اروپایی از یک دهه تلاش، همزمان با یازدهمین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی منتشر شد. به گزارش خبرنگار کتاب هفته، این کتاب که از سوی سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی انتشار یافته است، شامل مجموعه یادداشت هایی از دست اندکاران برگزاری دوره های گذشته کتاب سال دانشجویی، مصاحبه با برگزیدگان دوره های پیشین و همچنین ارائه نمونه هایی برای نشان دادن جنبه های مختلف ده سال کتاب سال دانشجویی است. از جمله یادداشت های که می توان در این کتاب یافت، سرنوشت جامعه در کتاب دانشجویی از دکتر علی منتظری؛ کتاب بهترین مجال رشد دانشجوی است از دکتر محمد حسین ایمانی؛ ده سال با کتاب سال دانشجویی، از منظر فرهنگ سازی از علی اصغر مهدی حوضعلی است.

این کتاب با نظارت بهروز روشیدی در هزار نسخه انتشار یافت و تعدادی از آن در مراسم تجلیل از دانشجویان برگزیده میان حاضران توزیع شد.

وی بیان اینک ۸۲ درصد آثار به مردان و بانی به زنان تعلق داشت. گفت: همچنین ۳۱ درصد آثار به مقطع کارشناسی، ۳۱ درصد به کارشناسی ارشد و ۲۸ درصد مربوط به دوره دکتری است. ضمناً دانشجویان دانشگاه های دولتی ۸۱ درصد آثار را عرضه کرده اند. سلیمی با اشاره به اینکه ۱۰ هیات داوری برای بررسی آثار پنجاه رشته دانشگاهی تشکیل شد، اعلام کرد: دبیر خانه کتاب سال دانشجویی در این دوره در بخش ویژه یک نفر دین و فلسفه پنج نفر زبان و ادبیات چهار نفر، حقوق و علوم سیاسی پنج نفر، سایر رشته های علوم انسانی پنج نفر، علوم پایه سه نفر، کشاورزی دو نفر، فنی و مهندسی سه نفر و پزشکی پنج نفر را به عنوان پدیدآورندگان آثار برگزیده دانشجویی معرفی کرده و ۳۸ اثر را نیز شایسته تقدیر دانست.

رشد، محصول تفکرات است

چاپ کتاب های دانشجویان از سوی ناشران و انتخاب برگزیدگان آنها، اقدامی منطقی و دلپذیر است.

دکتر غلامعلی حدادعادل، رئیس مجلس شورای اسلامی که در این مراسم سخن می گفت، با بیان اینکه ملتی که اعتماد به نفس به دست یازدهم چیزی دست می آورد، افزود: امام (ره) همواره مبتکر می شد. باور کنید که می توانیم، مهم این است که پایبندیم پیشرفت امری غیر قابل تحق در یقه کشور هستیم. وقتی کشوری پیشرفت می کند، معموره در آن اتفاق نیفتاده، بلکه رشد آنها حاصل کار، تلاش، همت و تفکر است و من فکر نمی کنم استعداد ایرانی ها کمتر از یقه کشورها باشد.

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به تقدیر از روزشکاران و ضمن مقایسه آن با نویسندگان و پژوهشگران عنوان کرد: زور آزمایی روزشکاران در مابین ورزشی قابل لمس و دیدن است و ولی زور آزمایی اندیشه قابل تصویر نیست. این مراسم با تقدیر از برگزیدگان کتاب های سال دانشجویی به پایان رسید.

در حاشیه

○ **حداد عادل، رئیس مجلس شورای اسلامی در سخنرانی خود با اشاره به اینکه همه می گویند چرا به رضازاده این همه جایزه می دهند و به اهل فرهنگ توجه نمی کنند، گفت: گفت: مدال رضازاده جهانی بوده، شما هم مدالی جهانی بیاورید تا هدایای رضازاده را به شما هم بدهیم.**
○ **تقریباً نیمی از برگزیدگان که برای دریافت جوایز خود به روی سن رفته بودند، دقایقی واه صحبت با رئیس مجلس اختصاص می کردند، به طوری که حاضران احساس می کردند برگزیدگان درد دل های زیادی برای بیان کردن دارند.**

○ **در این مراسم، شماعی، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر ایمانی، معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کی نژاد، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز جزو حاضران بودند.**

شماره ۲۱۷
سه شنبه ۱۳۸۳
سایت: www.iranpress.com

کتاب و دانشجو

برگزیدگان یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی معرفی شدند

بخش ویژه

شاعره باقیچه

آشنایی با رشته‌های تحصیلی دانشگاه علامه‌تراجستازدهم، رشته حسابداری دانشگاه پیام نور، ارومیه - هجرت دارون از محضر رضا جوهری مؤلف کتاب «ایمان جوانی از دیدگاه امیرمؤمنان امام علی (ع)» و سیدحسن اسلامی به دلیل تعدد آثار، تقدیر کرد.

دین و فلسفه

جوانگانی رضا اکبری، رشته فلسفه و کلام دانشگاه تهران - نقد و بررسی نظریه تکلیف‌گرا محمد رضا ارضانی، رشته فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع) - روش‌شناسی علم و الهیات (تورسی) نقد دیدگاه فلسفی مورفی، منصور نصیری، رشته دین‌شناسی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) - هجرت دارون از حسین بیاضی مؤلف کتاب «نگرشی نوین به مسأله ایجاد عقل و معقول»، مصطفی کریمی مؤلف کتاب «قرآن و فلسفه‌شناسی دین» و محمدصادق لشجایی مؤلف کتاب «توکل به خدا» و محیوبه زارع به دلیل تعدد آثار تقدیر کرد.

علوم پزشکی و دامپزشکی

دفع از خود در نایب رضا صادقی، حامی آبدی، رشته فلسفه غرب دانشگاه شهید بهشتی

از مسأله محوری تا تألیفات گوناگون، سیدمحمد رضا حسینی و مهدی علی‌پور، رشته فلسفه تطبیقی مرکز تربیت مدرس تم - هجرت دارون از بارانی کوفیدی و زحلی، مترجم کتاب «فلسفه فرهنگ» تجلیل کرد.

زبان و ادبیات

مقایسه زبان حماسی و غنایی باکیه بر خسرو شیرین و اسکندرنامه نظامی، از هژم پارساپور، رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران - از ما به یاران محمود اکرمی، رشته مردم‌شناسی سنتی و زبان و ادبیات رودکی دانشگاه سیستان - معترک کوشانی - هجرت دارون از همایون علی مؤلف کتاب «نظریه نقد ادبی معاصر» تقدیر کرد.

حقوق و علوم سیاسی

در تاریکی سوزان، پژمان رضایی، رشته مترجمی زبان اسپانیایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال - ادبیات سیاسی و فلسفه علم اسلامی و اجتماعی - فلسفه اخلاق، حقوق قرآن، آنگار فرساده، علی اکبر جعفری نمدوش، رشته معارف اسلامی و حقوق دانشگاه امام صادق (ع) - رقابت سیاسی و ولایت سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، فلانرضا خواجه‌سوری، رشته علوم سیاسی دانشگاه امام صادق (ع) - هجرت دارون از جلیل قزاقی مؤلف کتاب «مفاهیم تطبیقی ایجاب و

قبول و میزبانی مؤلف کتاب «پلیس جنوب» و محمود حکمت‌نیا مؤلف «آرای عمومی» و همچنین از مسعود زینبی به دلیل تعدد آثار تقدیر به عمل آورد.

شاعره ترجمه

اسلام سیاسی معاصر در شناخت هویت و تجدید مجدد برای، رشته علوم سیاسی مؤسسه آموزش باقر (علوم) - نظام حقوقی فرانسه، صفری‌کارزاده، رشته حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات - هجرت دارون از سیدمحمدعلی احمدی لاهی، پور، دهمی معزی و سیدهدایتی، مصطفی مترجمان کتاب «حقوق زبانی» و مواند زنگنه در اسلام، قادی نصیری مترجم «جهت» جدید امنیت در حل‌وفصل، و تقسیم بیان، مترجم ایران و آمریکا، تقدیر کرد.

سایر رشته‌های علوم انسانی

جامعه‌شناسی معرفت (جستاری در زمین رابطه ساخت و کنش اجتماعی و معرفت‌های بشری)، عبدالرضا علوی و همکاران، رشته حقوق خصوصی دانشگاه تهران - روش‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، مسعود آفرینچانی و همکاران رشته کلام مرکز تربیت مدرس تم - هجرت دارون از فریدون خلیجی و سعید کتکبه، کتاب «سنتش معاصر» اساسی علوم اجتماعی، و جواد افشارکهن مؤلف «آمادگی حساسی کاروری از اصول دین‌شناسی»، سیدسروش قاضی نوری مؤلف «ارزشی تکنولوژی آوار کتب» به سیاست‌گذاری و جاهد منتظری مقدم مؤلف «آموزش تاریخی حمله‌های پیامبر (ص)» تقدیر کرد.

شاعره ترجمه

تاریخ تحقیقی اسلام (چهار جلد) حسین علی عربی، رشته جامعه‌شناسی مؤسسه آموزش و پرورش امام خمینی (ره) - فنون خواجه درامی، فرشاد بهاری، رشته مشاوره دانشگاه تربیت

معلم

جامعه‌پست‌مدرنیسم، شایره بهان، رشته علوم اجتماعی دانشگاه تهران - هجرت دارون از علی سعیدی مترجم «سبب‌اری بشرته (۸)»، رضا علی نوری و عبدالرسول محمدشایدان و مهرداد مهربانی مترجمان «بیجه‌های فلسفه» و جواد افشارکهن مترجم «جامعه‌شناسی قشرها و تباری‌های اجتماعی» تقدیر کرد.

علوم پایه

هجرت دارون هیچک از آثار رابری کتب عنوان برگزیده شایسته داناست.

شاعره ترجمه

بیوشیمی استرلر، حمید مهادینی و همکاران، رشته بیوشیمی دانشگاه تهران - روش‌های اساسی زمین‌شناسی ساختاری، حسین محمدی، رشته زمین‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی - شیمی عمومی، علی غراب‌آبادی، رشته شیمی آلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات - هجرت دارون از رضا طاهر گورانی مترجم «خرچنگ در آب شیرین»، و نیاز اولیاده و برومند حسینی مترجمان کتاب «فرسایش زمین» تقدیر کرد.

کشاورزی و دامپزشکی

معمولیت تنش‌های سرما و یخ‌زدگی گیاهان زراعی و باغی، سعید ترکش اسپهبدی، رشته مهندسی کشاورزی دانشگاه شهرکرد - هجرت دارون از فریا امیری مؤلف «اکتشاف سلول و بافت گیاهی» و صادق حقایق زامی‌بیگ مؤلف «تولید ماهی‌ها و کاربرد آنها در شناسایی پستانداران» تقدیر کرد.

شاعره ترجمه

کتب بافت گیاهی، دیالیز کهنوری، رشته اصلاح نباتات دانشگاه تربیت مدرس - هجرت دارون از حبیب‌الله سعیدی مترجم سیستماتیک گیاهی و شهرام صافق‌حور، مترجم «تورسی و روش‌های زیستی در کشاورزی» تقدیر می‌گردد.

شاعره باقیچه

کتاب جامع مهندسی و علوم مواد، محمد رضا محمدی و محمد رضا واعظی، رشته مهندسی مواد دانشگاه صنعتی شریف - روش‌های پیشرفته در صنعت تصفیه آب، محمد کرمانی، رشته مدیریت اجرایی دانشگاه صنعتی شریف

هجرت دارون از علیرضا علی‌زاده و محمد فراسی، رشته موفقان آموزش برنامه نویسی Oracle معرفی اصول علم و مهندسی مواد، تقدیر کرد.

شاعره ترجمه

سنت‌شناسی علمی در شیمی و تکنولوژی مولان، نگارانی آلی، کمال‌الدین فریجیک و همکاران، رشته شیمی تجزیه و علوم آلی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر - هجرت دارون از میرزا طاهری اطهقار، مترجم فرسودگی ایفب کوتاه و شهرام ارباب کلنگ آبادی مترجم «مقدمه بویستیک آکسیداسیون» پذیره‌ها، تقدیر به عمل آورد.

علوم پزشکی و دامپزشکی

کلیج بیملر، ستان‌کلان Prodan، اشکان اخوان ملاری، رشته رادیولوژی از کالج بیملر، ستان‌کلان کلان

عزیز آهردی، مهدی‌داهی و احسان خلدی، رشته، رشته پزشکی دانشگاه تهران - هجرت دارون از امیررضا طاهری اطهقار، مترجم فرسودگی ایفب پذیره‌ها، تقدیر به عمل آورد.

شاعره ترجمه

ایمونولوژی سلولی و مولکولی، هومن کافکلیان و آرزو جلالی، رشته ایمنولوژی پزشکی دانشگاه تهران - پروتئومیکس، کاترنا، سیدامید دانات و همکاران، رشته دندان پزشکی دانشگاه شهید بهشتی - بیوشیمی و بیوسازی‌های همراه، مهدی موسوی، رشته قلب و عروق دانشگاه تهران

هجرت دارون همچنین از نقش مؤثر دانشجویان از زمین فرخ‌زاده در تألیف علمی آرزو زنی و فرشاد فرورنده و علیرضا غزالی، اثر تألیف فرسوده از مهدی و شکتی‌نگار هادی، مترجم «مهندسی و ایمنولوژی دهان و فک صورت» تقدیر کرد.

معماری و هنر

هجرت دارون هیچک از آثار در شاه‌های تألیف و ترجمه را واجد کتب حداقل امتیاز لازم برای عنوان برگزیده داناست. اما این هجرت از ایمان خواجه‌زاده و فاطمه باقری مترجمان کتاب «طراحی خانه فن و هنر» و داریوش ستارزاده مترجم «معماری برش کهنی» تقدیر کردند.

نمایشان برگزیده

هجرت دارون به دلیل اثرات اثر دانشجویی «جامعه‌شناسی ساختار» در جهت نشر آثار دانشجویی و همکاران مستقر، این اثر به کتاب سال دانشجویی انتخاب شد. مرکز اسناد و کتابخانه ملی، مؤسسه آموزش و پرورش امام خمینی (ره) به عنوان نشر برگزیده و همچنین دوره کتاب سال دانشجویی معرفی کرد.

هجرت دارون همچنین از انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران به دلیل حمایت از چاپ و نشر آثار دانشجویی تقدیر به عمل آورد.

کتاب سال دانشجویی

صاحب امتیاز:
خانه کتاب ایران

مدیر مسؤول: احمد مسجد جامعی

سرپرست: علی اصغر رضاشاپور

امور فنی: گلرنگ گرافیک

لیتوگرافی: موزان

چاپ: آئی بین

نشانی: خیابان قائم مقام فراهانی
اول فجر (چم)، شماره ۹، طبقه دوم
۳۱۳۵، ۳۱۳۴
صندوق پستی: ۸۳۱۳۵۷۲۲
تلفن: ۸۳۱۳۶۵۸